Erasmus Magazine
www.erasmusmagazine.nl

10
18 december | 2008

ALLES KOMT GOED

- Wetenschappers met een roze bril
- Ramadan: integratie is een feit
- Een optimist is nooit tevreden

INTERNATIONAL NEWS INSIDE

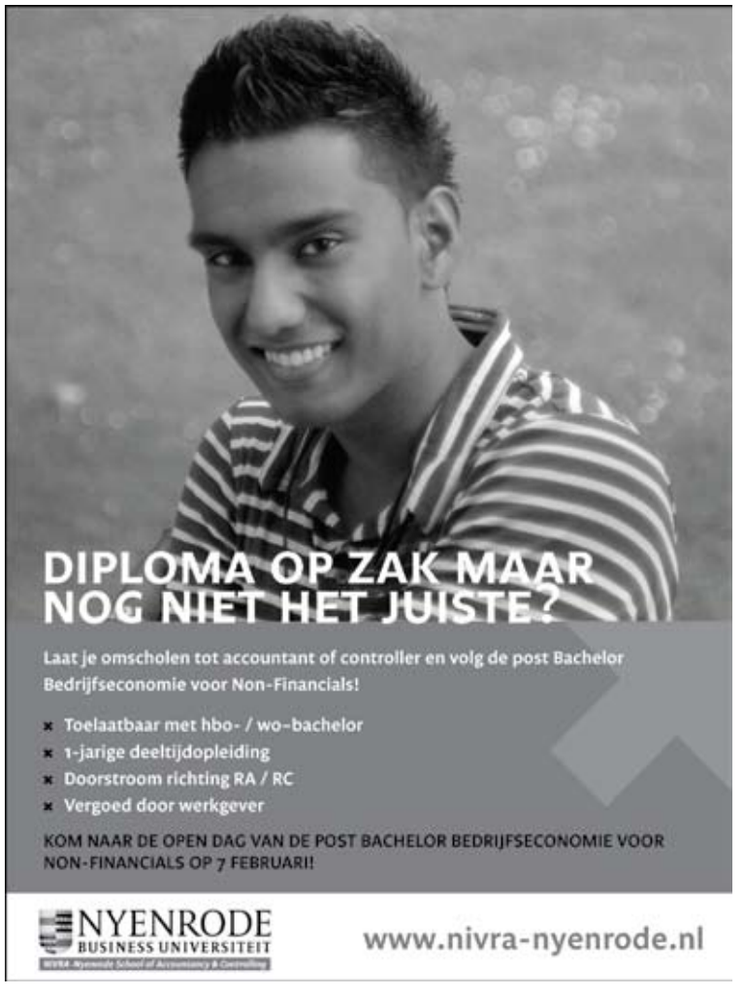

De Academie voor Wetgeving verzorgt een geaccrediteerde opleiding tot wetgevingsjurist. Ieder jaar wordt een groep nieuwe juristen, waaronder fiscaal-juristen en fiscaal-economen toegelaten en tevens aangesteld als trainee bij een ministerie, de Raad van State of de Tweede Kamer. Daarmee biedt de Academie een aantrekkelijke combinatie van opleiding en werk, beloond met een goed salaris.

Word jij ook een meester in het maken van wetten?

Minder regels, meer kwaliteit

Wetgevingsjuristen worden bestookt met wensen om van alles te regelen en tegelijkertijd om allerlei regels af te schaffen. Wetgeving wordt alleen gemaakt als vaststaat dat iets geregeld móet worden. De regeling moet bovendien voldoen aan rechtsstatelijke eisen, uitvoerbaar en handhaafbaar zijn en niet onnodig belastend voor burgers en bedrijven. Het is lastig een juiste balans te vinden,maar de opleiding van de Academie voor Wetgeving zorgt voor wetgevers die oog hebben voor de mogelijkheden en valkuilen.

Werken en studeren als aankomend wetgevingsjurist

Wetgeven leer je in de praktijk,ondersteund door een gedegen opleiding. Trainees van de Academie werken 70% van hun werktijd in een wetgevings functie. De overige 30% besteden zij aan modules waarin juridische, politiek-bestuurlijke en Europese onderwerpen de revue passeren en vaardigheden worden getraind. Ook vinden werkbezoeken en stages bij (inter)nationale instellingen plaats.

Toelating tot de opleiding

De toelating tot de opleiding is afhankelijk van een strenge selectie. Je moet, als (bijna) afgestudeerd jurist, een sollicitatieformulier invullen, deelnemen aan een psychologische test in twee delen, een schrijfproef afleggen en spreken met selectiecommissies. Als je wordt geselecteerd, word je aangesteld bij een organisatie van de rijksoverheid. De aanstelling geldt voor een duur van twee jaar en is in salarisschaal 10. Het met goed gevolg afronden van de opleiding levert de titel 'Master in Legislation' op. Ook wordt dan bezien of je een vaste aanstelling bij de rijksoverheid krijgt.

Benieuwd?

Meer informatie vind je op de website van Academie voor Wetgeving, zie www.academievoorwetgeving.nl, onder 'Trainees' en meld je nu al aan voor inschrijving voor de opleiding. Neem contact op met dhr. H.Q.M. Langeveld (telefoon 070 - 312 98 38, e-mail: h.langeveld@acwet.nl) voor een informatiebrochure of het sollicitatieformulier.

Het beste traineeship 2007

Academie VOOR WETGEVING

WIN ERASMIAANSE PRIJZEN

EN KRIJG LOF VOOR ZOTHEID

VIP-kaartjes voor de Erasmus tentoonstelling in Museum Boijmans Van Beuningen

Het voetbalshirt van Kermit Erasmus (bijna nooit gedragen)

Een Erasmus streetwear-pakket

Een driegangen menu bij Eetcafé Erasmus

Een of ander boekie

Drie overheerlijke Erasmus Chocoholic Sensations

Een diepzinnig taxiritje met Taxibedrijf Erasmus

Een filosofische boottocht met Partyschip Erasmus

DE KOSMOPOLITISCHE-ERASMUS-IN-ROTTERDAM-FOTOWEDSTRIJD

De komende tijd klinkt de stem van Erasmus in de straten van Rotterdam. Zijn wisecracks duiken na 500 jaar overal weer op. Op tegels, muren en winkelramen. Ga op de foto met één van deze wijze teksten en win humanistische prijzen waar je zwaar filosofisch van wordt! Kijk voor meer informatie op **WWW.ERASMUSINROTTERDAM.NL**

ERASMUS
IN ROTTERDAM
2008

Commentaar

Wijsgerige opvatting of illusie?

Dit commentaar staat in een speciale kersteditie van *Erasmus Magazine*, die gewoontegetrouw van een thema is voorzien. Dit jaar vormt de rode draad *optimisme*. Ik heb het zelf niet bedacht, want ik ben geen optimist. Maar op de burelen van dit onvolprezen tijdschrift gaat het er uitermate democratisch aan toe.
Ik heb het meestal ook niet zo op optimisten. Sterker nog, ik begrijp optimisten niet eens en snap ook niet dat in een wereld als deze men überhaupt optimist kan zijn. Niet dat het nou allemaal zo vervelend is in dit ondermaanse – een zwaar-protestants getint aards tranendal zou ik het dan ook zeker niet willen noemen – maar het is verre van ideaal en zal altijd verre van ideaal blijven. Niet voor niets bestaat het woord optimisme pas sinds kort, en was het aanvankelijk bedoeld als scheldwoord.

Volgens de eerste betekenis in *Van Dale* betekent optimisme tegenwoordig de 'wijsgerige opvatting dat deze wereld ondanks al haar schijnbare onvolkomenheid, toch zo volmaakt is als zij maar zijn kan'. Dat lijkt me stug en dat vind ik niet alleen vanwege recente onvolkomenheden (laat dat schijnbare maar weg), zoals het weer buiten, Geert Wilders, Afghanistan, *real life* soaps, Guantánamo, miljonairsbeurzen, Mugabe, de Italiaanse maffia, Mumbai, de kredietcrisis en illegaal vuurwerk. Bovendien, als het al voor bepaalde mensen zo volmaakt is als het maar zijn kan, dan kun je er donder op zeggen, dat dit ten koste gaat van eventuele volmaaktheid van heel veel meer andere mensen.
Het is nooit anders geweest. Sinds er mensen zijn, zijn er onvolkomenheden; en voordat er mensen waren waarschijnlijk ook, maar toen deden die onvolkomenheden er nog niet zo toe. Waarom Van Dale rept over 'wijsgerige opvatting' en niet over 'illusie' is mij dus een raadsel.

Een tweede betekenis volgens Van Dale is: 'De neiging om alles van de beste zijde te beschouwen', dan wel een 'gestemdheid waarin men een goede afloop verwacht'. Daar kan ik me nog wel iets bij voorstellen, al blijft het een tamelijk oppervlakkige, en niet sterk doordachte gemoedsgesteldheid (en zijn die mensen die te pas en te onpas tegen anderen en zichzelf roepen 'Alles komt goed!' mij een gruwel).
Daarnaast is een 'goede afloop' een uitermate tijdelijk fenomeen. Een voetbalwedstrijd loopt goed af (althans, voor één partij), een bijnaongeluk loopt goed af, of een oorlog (al begint er vrij snel ergens wel weer een nieuwe). Een eindejaarsbonus is ook zo'n goede afloop (voor de bankier dan en – inderdaad – ten koste van heel veel anderen).
Echter, optimisme over een goede afloop op de lange termijn *kan* helemaal niet bestaan, tenzij men het opbranden van de zon, en daarmee het ophouden van al het leven op aarde, als ideaal beschouwt.

Terug naar optimisme als thema van dit *EM*. Het heeft in ieder geval een boeiend nummer opgeleverd, met vier positief gestemde wetenschappers, *happy* studenten, een leerzaam essay, een sfeervol kerstverhaal, een utopische *artist impression* van de campus, en een interview met integratieoptimist Tariq Ramadan. Bovendien hebben fotografen, cartoonisten en illustratoren hun interpretatie van het fenomeen optimisme getracht kunstzinnig te verbeelden.
Rest me nog, om u namens iedereen van de redactie een zeer aangename kerst, een goede afloop van 2008 en een roze 2009 te wensen.

Gert van der Ende
Eindredacteur Erasmus Magazine
vanderende@em.eur.nl

De Kwestie

08 | Optimisme heb je zelf in de hand
Jezelf de grond in praten en het liefst de hele samenleving met jou, is één. Niet meer die zondebok aanwijzen, maar de hand in eigen boezem steken, twee. Wat te doen? Kijk eens in de spiegel en doe er eens iets aan, meent filosoof Tariq Ramadan. "Als je je passief opstelt, onderschat je de kracht van daadkracht."

Achtergrond

17, 21, 27 en 33 | Positieve wetenschappers
Ze zitten er met hun neus bovenop: de problemen van de wereld. Maar het bijltje erbij neergooien? Daar zijn deze vier onderzoekers veel te jong voor. En ze zien vooruitgang. Een econoom, een rechtswetenschapper, een vormgever die aio werd, en een historicus aan het woord. Over waarom ze toch dagelijks weer opstaan en aan de vorsende arbeid gaan.

22 | 'Zesjes werden vroeger ook gehaald'
Is er reden tot optimisme als het gaat om de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs? Ook in 2008 zijn er vanuit de politiek nogal wat voorstellen gedaan tot 'verbetering'. Maar is dat nodig? Moeten we ons zorgen maken over de wetenschappelijke toekomst van Nederland? Onderwijspsycholoog Henk Schmidt reflecteert.

24 | Jaar zonder kerst
'Er zijn veel taartenwinkels in Lviv, Oekraïne. Het is er warm, de muziek staat zacht en er werken mooie vrouwen die uit verveling met je flirten. De taartenwinkels zijn voor toeristen, maar die zijn er nauwelijks in de winter in Lviv. Er zijn eenzame mensen in de winter. Ze eten taart, likken hun vingers af en vergeten even dat ze alleen zijn.' Aldus begint het kerstverhaal geschreven door Ernest van der Kwast.

In&Uit

34 | Kerst met de hand op de knip
Het is de duurste maand van het jaar en de kredietcrisis slaat in alle hevigheid om zich heen. Maar geen nood: *Erasmus Magazine* denkt mee, ook in de kerstvakantie. Vijf uitgaanstips voor studenten met een lege bankrekening.

En verder…

06 | Uitvergroot **10** | Campus **14** | Ongehoord
37 | Vooraf **38** | Service **44** | Achterpagina

EM. International

41 | Optimistic students
It is cold outside, already dark at five in the afternoon and rain soaks your clothes on the way to university. Once you arrive there, the only thing you talk about is the economic crisis and its consequences: Rising unemployment rates, no mortgages from reluctant banks; these days it is difficult to keep your head up. Definitely time to look for optimistic students.

08 | Optimisme heb je zelf in de hand

17, 21, 27 en 33 | Wetenschappers

1, 16, 20, 31 en 32 | optimisme volgens de makers van *EM*

24 | Jaar zonder kerst

Colofon

Erasmus Magazine/EM onafhankelijk opinie- en informatieblad van de Erasmus Universiteit Rotterdam

Uitgave
Erasmus Universiteit Rotterdam

Redactie-adres
Bestuursgebouw Woudestein, kamers ET 21-27,
Burgemeester Oudlaan 50, 3062 PA Rotterdam,
tel: 010-4081115, fax: 010-4089192,
e-mail: erasmusmagazine@em.eur.nl

Postadres
Erasmus Magazine, Postbus 1738,
3000 DR Rotterdam

EM. Online
www.erasmusmagazine.nl
Ook alle artikelen in Erasmus Magazine verschijnen op onze website.

Secretariaat/abonnementen
José Luijpen, tel: 010-4081115, e-mail: erasmusmagazine@em.eur.nl. Een abonnement kost € 25,- per jaar.

Redactie
Wieneke Gunneweg (hoofdredacteur), Gert van der Ende (eindredacteur), Daan Rutten (wetenschapsredacteur), Lindemarie Sneep (webredacteur), Marjolein Marchal, Jeroen Lesuis (stagiair)

Aan dit nummer werkten mee
Micha Jacobs, Ernest van der Kwast, Piet Molendijk, Tina Rahimy, Geert Maarse (In&Uit); Korneel Luth, Vytautas Serys, Giovanna Sanches, Alexander Broekman, Natalia Chapliuk, Christian Mathis (International Pages); Ewout Hoorn, Gail Whiteman, Tessa van Doeveren (columns); Ronald van den Heerik, Levien Willemse (fotografie); Bas van der Schot (cartoon); Ype Driessen (3Hoog), Enio Ramalho (illustraties)

HOP
EM is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

Advertentie-exploitatie
Hennie Boes, tel: 010-4081827, fax: 010-4089192,
e-mail: advertenties@em.eur.nl

Vormgeving
Unit20: Yoe San Liem en Maud van Velthoven

Redactieraad
Prof. dr. Marlite Halbertsma (voorzitter), drs. Liesbeth Noordergraaf-Eelens, Wajid Hassan, Olaf van Vliet, drs. Martijn Kleppe, Sophie Konings, Hidde Brugmans

Druk
Hollandia Printing, Heerhugowaard

Cover
Ronald van den Heerik

Volgende editie
EM 11 verschijnt op 15 januari, deadline is 6 januari.
De redactie is gesloten van 24 december tot 5 januari

Advertentie-overzicht
Nyenrode, Academie voor Wetgeving, Volkskrant Rotterdam Festivals, Nyenrode, Golden Tulip, VVD, EM lokaal

Campus 2028

Alle auto's onder de grond, duurzaamheid, een dichtbebouwd zuidelijk deel en een parkachtig noordelijk deel, met het Erasmus Plaza als kloppend en bruisend hart, inclusief studentenpaviljoen, hotel, kantoren en studentenhuisvesting; dat zijn de belangrijkste kenmerken van de toekomstige campus Woudestein, zoals dat is neergelegd door architectenbureau Juurink en Geluk en bureau Sputnik in het Masterplan campus Woudestein. Directeur Erasmus Facilitair Bedrijf (EFB) Kees Lansbergen, onder wiens auspiciën het plan realiteit moet worden, is in zijn nopjes – 'ook al kost het een paar centen'. "Wij investeren in een prachtige leef- en werkomgeving." Vooralsnog lijkt de kredietcrisis geen roet in het eten te gooien, aldus Lansbergen.

In 2013 moet een 'vliegende start' worden gemaakt met de gefaseerde 'extreme makeover' van de campus. In de eerste fase – kosten zo'n 50 miljoen euro – wordt vooral nieuwbouw gepleegd ten zuiden van het toekomstige Erasmus Plaza (ongeveer waar nu nog de weg van de hoofdingang richting L-gebouw loopt). Ook wordt dan de ondergrondse parkeerruimte, goed voor duizend auto's aangelegd.

In de tweede fase (2015-2028) moet de campus, waar 'de wereld zich thuis voelt', voor 190 miljoen euro vervolmaakt worden. Grootste operatie lijkt de aanleg van de parkeerruimte onder de plaza te gaan worden, met een capaciteit van 3300 plaatsen. Maar ook staat een nieuw sportcomplex gepland onder de huidige tennisbanen.

Voor het zover is, moeten de plannen worden goedgekeurd door de respectievelijke instanties. Intern is iedereen enthousiast, al moet het plan nog langs de Raad van Toezicht. In het tweede kwartaal van 2009 wordt een definitief besluit genomen over de start van de eerste fase. **GE**

[com-woner]
erasmus universiteit

►► De kwestie

BE AND ACT: OPTIMISME

Jezelf de grond in praten, en het liefst de hele samenleving, is één. Niet meer die zondebok aanwijzen, maar de hand in eigen boezem steken twee. Wat te doen? Kijk eens in de spiegel en doe er iets aan, meent filosoof Tariq Ramadan. "Als je je passief opstelt, onderschat je de kracht van daadkracht."

tekst Micha Jacobs **fotografie** Levien Willemse

Bent u een optimist? "Ja, zonder enige twijfel. Ik geloof dat alles altijd mogelijk is. Dat moet je niet verwarren met dromen."

Zijn dromen en optimisme dan twee verschillende dingen? "Natuurlijk. Het verschil zit in de wijze waarop je naar de geschiedenis kijkt of naar de evolutie van het leven, en hoe je vervolgens het heden interpreteert. Je kunt zien dat het leven zich steeds verder ontwikkelt, maar dat het tegelijkertijd afhankelijk is van de betrokkenheid van mensen. Die kan zowel positief als negatief zijn. Het gaat om het zien van de realiteit in plaats van te vluchten in dromen. Ik link optimisme aan betrokken zijn."

Op welke manier? "Optimisme heeft voor mij een spirituele dimensie, namelijk dat je de optimist in je moet voeden met je persoonlijke betrokkenheid. Dat betekent niets anders dan dat je jezelf moet hervormen om optimistisch te zijn."

Bent u spiritueel aangelegd? "Ik hoop het. Alles in mijn leven is verbonden met spiritualiteit en betekenis. Spiritualiteit betekent voor mij dat ik me nog kan herinneren met welke intenties ik iets doe. Dat heeft dus weinig met een godsbeeld te maken. Toch ben ik wel gelovig. Er is alleen niets in mijn geloof dat zegt dat in God geloven betekent dat je passief kunt zijn. *Be and act*."

Als in daden stellen? "Ja. Zorg dat je betrokken bent. Je hebt zelf de middelen in handen om dingen beter te maken, in welke situatie je je ook bevindt. Daarin ben ik erg optimistisch."

Kunt u zich voorstellen dat er mensen in onze samenleving zijn die minder betrokken zijn dan u? "De negatieve kant van niet-optimistisch zijn is dat deze mensen zich vaak in een slachtofferrol drukken. Zij voelen zich slachtoffer van het systeem, van de politieke orde, van terrorisme, van macht."

Dat is een pessimistische gedachte. "Nee, dat is wat ik zie. Naar de realiteit kijken zonder de realiteit te dromen is juist optimistisch. Neem ik negatieve zaken voor waar aan of wil ik deze veranderen? Mijn optimisme komt voort uit het feit dat we in staat zijn tot verandering. Het gaat over het gedrag van de *actor* en niet van de *observer*. Als je passief bent onderschat je de kracht van daadkracht."

Bent u optimistisch over het integratievraagstuk dat momenteel erg leeft in Nederland? "Ik praat niet in zulke termen. Mensen leggen mij dit wel eens in de mond, maar ik kijk naar feiten en cijfers. In Nederland wonen mensen die afkomstig zijn uit Marokko, uit andere delen van Afrika, uit Suriname en uit veel meer andere landen. Een groot deel van hen is ontzettend goed geïntegreerd. Dat kun je wel als een optimistische kijk betitelen, maar voor mij zijn het gewoon feiten. Als ik praat over optimisme, dan praat ik over mijn mogelijkheid om het nieuwe 'wij' te creëren."

Praten over het nieuwe 'wij' is als praten over een samenleving waarin integratie geen onderwerp van discussie meer is. Sterker nog: integratie is in dat geval al een bedongen feit. "Ik denk inderdaad dat de integratie van nieuwkomers in onze samenleving allang heeft plaatsgevonden, alleen ligt de discussie ver verwijderd van de werkelijkheid. We bouwen aan een dialoog waarin polarisatie hoogtij viert, we zien ons graag als slachtoffer. Daar ben ik sterk tegen. Ik wil actief zijn binnen het 'ons' in plaats van slachtoffer zijn van 'hen'. Ik gebruik daarom ook nooit het woord integratie. De nieuwkomers in Nederland spreken dezelfde taal als jij, maken deel uit van jouw samenleving en van jouw toekomst. Als je dat niet accepteert, zit je vast in je eigen verleden. Dat is ook het probleem dat ik heb met strengreligieuze mensen. Zij kunnen het nog zo vaak hebben over vrede en liefde, zij kunnen nog zo veel dromen over hun wereld: ik vind dat je de wereld recht in de ogen moet kijken en de toekomst moet dromen. Niet andersom. Maar met dromen alleen ben je er niet. Je moet het heft in eigen hand nemen om iets van je toekomst te maken."

Veel mensen kunnen of durven dat niet. "Weet je wat de eerste stap is naar optimisme? Kritisch zijn. Dat kan iedereen. Velen hebben de neiging om slachtoffer te worden van hun eigen emoties."

Ook dat is een pessimistische gedachte? "Je moet goed weten wat je onder optimisme en pessimisme verstaat. Een pessimist kijkt naar onze maatschappij met het idee dat hij niks kan veranderen. Dat is negatief. Optimisten, zoals ik, hebben een ander geloof. Mijn opvattingen zijn niet zozeer optimistisch of pessimistisch – het glas is half vol of half leeg – maar dat halflege glas probeer ik wel vol te maken.

'Weet je wat de eerste stap is naar optimisme? ***Kritisch zijn. Dat kan iedereen'***

HEB JE ZELF IN DE HAND

Prof.dr. Tariq Ramadan (Genève, 1962) is gasthoogleraar Burgerschap en Identiteit aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Ook is de uit Egypte afkomstige Ramadan gastdocent aan de universiteit van Oxford. Zelf studeerde hij Franse literatuur en filosofie in Genève, waarin hij promoveerde. Arabisch en islam studeerde hij aan de Al Azhar-universiteit in Caïro. Ramadan is niet onomstreden. Als kleinzoon van de stichter van het Moslimbroederschap in Egypte, Hassan al-Banna, worden hem radicale opvattingen over de islam toegedicht. Hoewel dat nooit is aangetoond werd hem in 2004 wel toegang tot de Verenigde Staten ontzegd. Reden? Hij zou een paar honderd euro hebben gedoneerd aan humanitaire hulporganisaties die jaren later in de Verenigde Staten - niet in Europa - op de zwarte lijst waren gezet in het kader van de 'war on terror'. Desondanks hangen jonge moslims over de hele wereld aan zijn lippen vanwege zijn open kijk op religie en samenleving. (foto: Ronald van den Heerik)

Dingen in Nederland en in de westerse wereld zijn veel beter dan dat men denkt. We hebben hier een succesverhaal wat integratie betreft dat natuurlijk niet altijd even gemakkelijk is en waar emoties wel eens hoog kunnen oplopen, maar dat is nu eenmaal de realiteit."

Een succesverhaal waarin immigranten… "Nederlandse burgers! Je moet heel precies zijn in je woordkeuze. Als je praat over immigranten, plaats je deze mensen buiten onze samenleving. Ze zijn net zo Nederlands als jij. Ook zij bouwen aan dezelfde maatschappij waar ze het beste mee voor hebben."

Over bouwen gesproken: Rotterdam krijgt met ingang van het volgende jaar een Nederlands-Marokkaanse burgemeester, Ahmed Aboutaleb, waar de stad en haar burgers jarenlang op moeten bouwen. Ziet u dat als het hoogtepunt van het integratiebeleid? "Laat ik daar eens een filosofische gedachte op loslaten. Als een boom een heel bos verhult, dan is dat goed, want je weet dat het bos er aan komt. Maar als je door die boom het bos niet meer ziet, dan ben je fout bezig. Het feit dat Aboutaleb komt, dwingt ons om na te denken over hoe onze samenleving nu werkelijk in elkaar steekt. Je moet Aboutaleb niet zien als een Nederlandse Marokkaan, maar als die boom die voor al die anderen staat."

Ziet u dit als een golfbeweging? "Het is iets heel natuurlijks. We gaan hoop, problemen en macht met elkaar delen. Mijn filosofie is dan ook om samen te bouwen en niet met een beschuldigende vinger naar elkaar te wijzen."

Wordt er teveel verweten tegenwoordig? "Ja, het is altijd 'die ander'. Wist je dat bijvoorbeeld 73 procent van de meisjes in Europa een negatief zelfbeeld heeft? Dat betekent dat het beeld dat de mensen en de media uitdragen niet deugt. Het punt voor mij is waar optimisme overgaat in pessimisme. Dat je in de spiegel kijkt en dat het niet bevalt wat je ziet."

Wat zag u vanochtend toen u in de spiegel keek? "Dat ik beter kan. Altijd. Ik vind mijzelf niet slecht. Mensen die zichzelf slecht vinden, zijn pessimistisch. Het feit dat ik het leven zie als een proces waarin ik mezelf en de dingen om me heen kan veranderen, maakt mij een optimist." Em.

►► Onderwijs

Invulling harde knip minder rigide

Dat de 'harde knip' tussen bachelor en master er gaat komen staat vast. Tijdens overleg in de Tweede Kamer op maandag 8 december bleek echter dat de 'randvoorwaarden' nog ingevuld moeten worden. Minister Plasterk van Onderwijs gaat overleggen met universiteiten en studenten.

De voorwaarde dat eerst alle bachelorpunten binnen moeten zijn, alvorens een student aan een master mag beginnen, zal enigszins minder rigide worden ingevuld dan eerder gedacht. Zo mogen studenten na invoering van de harde knip bij uitzonderlijke omstandigheden afwijken van de eisen. Denk hierbij aan het vervullen van een bestuursfunctie, zwangerschap of langdurige ziekte. Ook voor studenten die slechts één of twee studiepunten missen, moet het mogelijk zijn aan een master te beginnen. Hiermee komt Plasterk tegemoet aan wensen van de Tweede Kamer en van de studentenbonden. De studentengeleding van de U-raad van de Erasmus Universiteit stuurde vorige week al een brief naar het College van Bestuur, met de vraag hoe de leden tegenover de harde knip staan. Hierop gaf het CvB aan zelf nog geen standpunt in te nemen, maar af te wachten welke ruimte zij zullen krijgen qua invulling van de harde knip. De precieze invulling is namelijk nog onbekend, want de onderwijsminister wil eerst nader overleg voeren met zowel universiteiten als studenten.

De belangrijkste punten die Plasterk met de universiteiten zal bespreken, zijn de uitbreiding van herkansingsmogelijkheden van bachelorvakken en de toename van instroommomenten in de masterprogramma's. Het grote bezwaar dat studenten hebben tegen invoering van de harde knip is namelijk de studievertraging die ze hierdoor verwachten op te lopen. Zij protesteerden dan ook voor de ingang van de Tweede Kamer, toen het onderwerp daar vorige week maandag werd behandeld. Van studievertraging hoeft volgens de minister echter geen sprake te zijn; hij verwacht dat studenten hun studietraject beter zullen plannen. De hoop is vooral dat studenten bewuster gaan nadenken over de keuze voor een master, en na afronding van hun bachelor vaker zullen kiezen voor een vervolgstudie aan een andere universiteit in binnen- of buitenland. Nu kiest namelijk 80 procent van de studenten voor een 'doorstroommaster', een masterprogramma dat in het verlengde ligt van de gevolgde bachelor en aan dezelfde onderwijsinstelling wordt gegeven. MM

►► Onderzoek

Prijs voor kankeronderzoek naar Hans Clevers

De Josephine Nefkens Prijs is ditmaal voor prof.dr. Hans Clevers, directeur van het Hubrecht Instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen te Utrecht. Hij ontving de prijs, waaraan een bedrag van 50.000 euro is verbonden, op vrijdag 28 november voor zijn excellente onderzoek naar darmkanker. Volgens de jury is Clevers temidden van de toppers *top of the top*, 'en echte klasse apart'. In het juryrapport valt te lezen: 'Hans Clevers heeft werkelijk baanbrekend werk verricht over een lange reeks van jaren op het terrein van ontregeling van signaaltransductie bij kanker. Hij heeft essentiële bijdragen geleverd die geleid hebben tot een beter inzicht in processen die een belangrijke rol spelen bij de transformatie van darmcellen tot maligne colontumoren. Zijn recente zeer originele onderzoek aan de stamcel in de crypte van de darmvillus heeft wereldwijd grote aandacht getrokken.'
De Josephine Nefkens Prijs voor Kankeronderzoek wordt eens in de drie jaar onder auspiciën van de EUR uitgereikt aan een actief wetenschapper in het Nederlandse taalgebied, ongeacht nationaliteit, die excellent kankeronderzoek heeft gedaan. De jury, bestaande uit vijf gerenommeerde wetenschappers, heeft de prijswinnaar geselecteerd uit de voordrachten vanuit universiteiten en onderzoeksinstituten. In 2001 ontving prof.dr. Jan Hoeijmakers, Erasmus MC, de prijs. In 2004 viel prof.dr. René Bernards, Nederlands Kanker Instituut – Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis, de eer te beurt. Tien jaar geleden werd de prijs ingesteld, bij de opening van het Josephine Nefkens Instituut. Er wordt translationeel kankeronderzoek verricht: onderzoek dat ten doel heeft de resultaten van onderzoek in het laboratorium toe te passen in de zorg voor kankerpatiënten. **MM**

►► Vier vragen aan...

Jerry van Eijkelenburg

Hoofd restauratieve voorzieningen Jerry van Eijkelenburg (62) van campuscateraar Avenance verruilt per 1 januari 2009 de universiteit voor de Hogeschool Rotterdam. Ruim dertien jaar was hij verantwoordelijk voor het dagelijks brood op Hoboken en later Woudestein.

U lijkt me een man met passie voor zijn werk die zich bovendien kan opwinden over kritiek. Dat lijkt me in het geval van een bedrijfscateraar niet de makkelijkste eigenschappen. "Laat ik vooropstellen dat ik als geboren *Rotterdammer* altijd trots ben geweest op het feit dat ik de verantwoordelijkheid had voor het eten en drinken op de Erasmus Universiteit *Rotterdam*. Natuurlijk hoor je het meestal eerder als er iets *niet* goed is, dan wanneer het top is. Maar goed is goed en fout is fout; *terechte* kritiek kan ik dus best hebben. Maar je kunt het nooit iedereen helemaal naar de zin maken. Een oud spreekwoord luidt: 'Er is nog nooit een kok gevonden, die kon koken voor alle monden'."

Hoogtepunten en dieptepunten? "Dieptepunten waren er eigenlijk niet. Hoogtepunten des te meer. Om er een paar te noemen: het upgraden van het assortiment, het uitrollen van de DE-cafés en Phileas-corners, en de geboorte van restaurant Siena. Het negentigjarig jubileum van de universiteit was ook geweldig. We hebben toen een barbecue verzorgd voor 1500 man, en de catering gedaan tijdens het concert van Bløf."

Welke nieuwe ontwikkelingen kunnen wij op de campus verwachten op cateringgebied? "Wij gaan vanzelfsprekend verder met het uitbouwen van het assortiment van biologische voedingsmiddelen en *Fair trade*-producten. Verder zal 'vers' steeds belangrijker worden: sap ter plekke geperst, eten *on the spot* bereid. Ook zal de met de steeds diverser wordende populatie op de campus, het assortiment gevarieerder worden."

Wat gaat u zeker missen na uw vertrek en wat zeer zeker niet? "Het meest zal ik het contact missen met de mensen met wie ik jarenlang heb samengewerkt – medewerkers van de universiteit, vooral die van het EFB, maar vooral ook studenten. De student staat bij ons toch centraal als gast. Wat ik zeker niet ga missen, is de bureaucratie. Niet zozeer die op de universiteit, maar vooral de toenemende regelgeving waar wij als cateraars constant mee te maken hebben. O ja, dagelijks een volle mailbox zal ik ook niet missen. Maar of dat op de Hogeschool Rotterdam anders zal zijn?" **GE (foto: Gert van der Ende)**

Kort nieuws

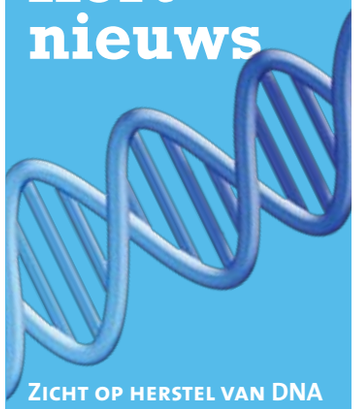

Zicht op herstel van DNA

Een doorbraakje op DNA-gebied. Onderzoekers van het Erasmus MC, de Vrije Universiteit en de stichting FOM hebben het nu met eigen ogen gezien. Via een ultramoderne microscoop. Ze zagen reparatie-eiwitten aan het werk, die aangetast DNA herstellen. Dat meldde de stichting FOM (Fundamenteel Onderzoek der Materie) vorige week. Reparatie-eiwitten (waaronder het specifieke eiwit Rad51) lijken een soort 'gipsverbandje' aan te leggen waarmee het beschadigde DNA wordt ingepakt. Meestal gebeurt dat tijdig, waardoor ziektes worden voorkomen. En wie weet, kan dat inzicht ons in de toekomst helpen het herstelproces te sturen. Namens het Erasmus MC is professor Roland Kanaar met dit onderzoek bezig. **DR**

Coassistenten willen vergoeding

Op stagevergoeding hebben coassistenten geen recht, terwijl ze vaak meer dan veertig uur per week werken. Het studentenplatform van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering van de Geneeskunst (KNMG) trekt aan de bel. De artsen in spe doen hun beklag bij de Tweede Kamer. In 2003 bepaalde de rechter dat coassistenten geen recht hebben op een vergoeding, omdat zij wettelijk studenten zijn en geen stagiairs. Onterecht, vinden belangenorganisaties, maar ook artsen en decanen. En al helemaal oneerlijk omdat mbo'ers en hbo'ers in de zorg wél stagevergoeding krijgen. Of ziekenhuizen de stagevergoeding voor coassistenten zullen kunnen opbrengen, is echter de vraag. **MM/HOP**

►► Carrière

Jonge hoogopgeleiden minder optimistisch over arbeidsmarkt

De jaren van het grote optimisme over de arbeidsmarkt onder jonge hoogopgeleiden lijken enigszins voorbij, zo blijkt uit het jaarlijkse imago-onderzoek van carrièremagazine *Intermediair*. Slechts 23 procent van de jonge hoogopgeleiden verwacht dat de arbeidsmarkt zich (veel) gunstiger zal ontwikkelen, terwijl vorig jaar nog bijna de helft van de deelnemers deze verwachting had.

Jaarlijks werd steeds positiever over de arbeidsmarkt geoordeeld: in 2007 gaf 79 procent van de ondervraagden aan de arbeidsmarkt als (zeer) gunstig te ervaren. Dit jaar is aan die stijging een einde gekomen: 73 procent ziet de arbeidsmarkt als (zeer) gunstig. Vooral vrouwen zijn minder positief: 68 procent beoordeelt de huidige arbeidsmarkt als (zeer) gunstig. Hoewel het optimisme afneemt, zijn dat nog steeds hoge percentages.
De verwachtingen voor komend jaar zijn een stuk minder positief. Meer dan een vijfde geeft dit jaar aan de komende tijd een (veel) minder gunstige arbeidsmarkt te verwachten. Niet-westerse allochtonen hebben relatief positieve verwachtingen: 30 procent denkt dat de arbeidsmarkt zich volgend jaar (veel) gunstiger zal ontwikkelen dan dit jaar.
De online enquête onder ruim 6.400 respondenten, die in de zomermaanden is afgenomen, toonde ook optimisme: 77 procent van hen is (zeer) tevreden over zijn werkgever. Een werkweek van 37 of meer contracturen wordt door 61 procent van de geënquêteerden gehaald. Onder mannen (73 procent) ligt dat percentage flink hoger dan onder vrouwen (49 procent).
In de jaarlijkse lijst van vijftig meest favoriete werkgevers staat Philips wederom op de eerste plaats, voor de zevende keer in dit decennium. Shell en Rabobank volgen op de tweede en derde plaats. Opvallend is dat banken het minder goed doen dan voorgaande jaren. Zo stond de Rabobank vorig jaar nog op de eerste plaats en zakte ING van de vierde naar de vijfde plaats. Voor ABN-AMRO en Fortis pakte het nog slechter uit: zij vallen dit jaar buiten de top 10. **MM**

►► Universiteit

iBMG terug van nooit weggeweest

Het iBMG verlaat het Erasmus MC en komt terug onder de vleugels van de EUR. Althans, het personeel van het instituut komt per 1 januari 2010 weer in dienst van de EUR, maar het iBMG blijft onderdeel uitmaken van de Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen (FGG). De U-raad heeft begin december ingestemd met de remigratie. Over de praktische implicaties wordt in de eerste maanden van 2009 beslist.

Op 1 januari 2003 zijn de FGG (inclusief het iBMG) en het Academisch Ziekenhuis Dijkzigt (AZ) samengegaan onder de naam Erasmus MC. De overgang was het resultaat van een overheidsbesluit uit de jaren '90 om geneeskundefaculteiten en academische ziekenhuizen in Nederland beter met elkaar te laten samenwerken.
In Rotterdam was vanaf het begin weerstand bij een deel van de onderzoekers van het iBMG tegen een overplaatsing naar het Erasmus MC. Hun onderzoek en onderwijs zouden niet vallen onder het wettelijk begrip wetenschappelijk geneeskundig onderzoek en onderwijs, waardoor in hun ogen de noodzaak tot overplaatsing verviel. Bovendien zou de inlijving bij het medisch centrum kunnen betekenen dat bijvoorbeeld hun onderzoek naar de kwaliteit van ziekenhuizen bemoeilijkt wordt, omdat door buitenstaanders vraagtekens geplaatst zouden kunnen worden bij de wetenschappelijke onafhankelijkheid. Ergo: minder onderzoeksopdrachten voor deze onderzoekers.
Wat volgde, was jarenlang gesteggel tussen het iBMG, de EUR en het Erasmus MC. Omdat in februari 2007 het hoogste rechtscollege in ambtenarenzaken een van de bezwaarmakers in het gelijk stelde, en om verdere juridische procedures te voorkomen, werd uiteindelijk besloten om het personeel van het iBMG in zijn geheel weer formeel onder te brengen bij de Erasmus Universiteit.
Eigenlijk, zegt Wilfried Notten, vice-decaan en verantwoordelijk voor het iBMG, verandert er door de overplaatsing van de medewerkers voor het iBMG niet eens zoveel. "De nieuwe constructie is meer een bevestiging van de status aparte die het iBMG altijd al had. De samenwerking met het Erasmus MC is en blijft voor het iBMG van wezenlijk belang. Anderzijds is ook de samenwerking met de andere faculteiten op Woudestein sterk groeiende. In die zin vormen we dus een verbindende schakel met bijna alle faculteiten op Woudestein en met het Erasmus MC. Het protest van die ene bezwaarmaker heeft onze bijzondere status eigenlijk vooral geëxpliciteerd. iBMG'ers voelen zich thuis bij deze status. Hoewel mensen natuurlijk wel opzien tegen de rompslomp die de terugplaatsing naar de EUR met zich meebrengt", aldus Notten.
De consequenties van de remigratie zullen vooral terug te zien zijn in de medezeggenschapstructuur, de arbeidsvoorwaarden en de interne beoordelings- en toetsingsstructuren. Studenten BMG zullen, verwacht Notten, weinig tot niets van de overgang merken. **WG**

►► Rankings

EUR scoort matig in Keuzegids

In de nieuwste versie van de *Keuzegids Hoger Onderwijs* gooit de EUR geen hoge ogen met haar opleidingen. Positieve uitzondering is Psychologie.

De bestscorende opleiding van de EUR is Psychologie met 78 punten, op een schaal van honderd. Hiermee staat Psychologie, samen met vier andere opleidingen, op een gedeelde zesde plaats op de lijst van alle universitaire opleidingen in Nederland. Ook Algemene cultuurwetenschappen (64 punten) en Beleid, management & gezondheidszorg (62 punten) doen het goed in vergelijking met andere opleidingen in Nederland binnen hetzelfde vakgebied. Opvallend is dat Geneeskunde relatief veel punten haalt, maar toch als laatste in haar categorie eindigt.

In de keuzegids zijn bijna vierhonderd opleidingen onder de loep genomen. De ranglijsten van de universiteiten zijn gebaseerd op de resultaten van alle opleidingen. De EUR eindigt in de categorie 'middelgrote universiteit' als derde en laatste. De Universiteit Maastricht en de Universiteit van Tilburg scoren in deze categorie beter dan de EUR. Wageningen Universiteit is de overall nummer één in de instellingenranglijst van de *Keuzegids Hoger Onderwijs*. De Open Universiteit en Maastricht volgen op de voet. De ranking van opleidingen en instellingen in de jongste editie van de gids is herzien. Tot nu toe waren ze uitsluitend gebaseerd op studentenoordelen over onder meer het studieprogramma, de docenten, de organisatie en de faciliteiten. In deze editie van de gids is de studenttevredenheid nog maar voor de helft bepalend. De hoeveelheid contacturen per opleiding, de slagingspercentages, gegevens over de grootte van werkgroepen en de oordelen van deskundigen in de accreditatieprocedure wegen nu eveneens mee. Overigens zijn de contacturen en de grootte van werkgroepen gebaseerd op studentenoordelen en niet op cijfers van de universiteiten zelf. Deze zijn, zoals het grootste deel uit de keuzegids, gebaseerd op de *Nationale Studentenenquête* uit 2006, 2007 en 2008. In totaal vulden vijftienduizend wo-studenten deze enquête in. De slagingspercentages komen van de Vereniging van Universiteiten. **LS/HOP**

Score EUR-opleidingen in de Keuzegids

Studie	Score (range 1-100)	Plaats in vergelijking met dezelfde opleiding aan andere universiteit
Psychologie	78	1e uit 11
Geneeskunde	66	8e uit 8
Algemene cultuurwetenschappen	64	2e uit 7
BMG	62	2e uit 5
Econometrie & Operations Research:	62	3e uit 7
Wijsbegeerte	56	4e uit 8
Geschiedenis	56	4e uit 7
Bestuurskunde	54	5e uit 9
Economie en informatica*	52	6e uit 9
International business	52	4e uit 4
Rechtsgeleerdheid	50	7e uit 10
Bedrijfskunde	48	3e uit 6
Sociologie	48	5e uit 7
Economie en bedrijfseconomie	46	10e uit 13
Criminologie	46	3e uit 3
Accountancy & Fiscale economie	42	6e uit 7

* vergeleken met puur informaticastudies

►► Kaftwerk

Kunst boven wetenschap

Aandacht voor promovendi en de mooist vormgegeven proefschriften. Willem Huisman schreef over de ontwikkeling van een vaccin tegen het FIV-virus. Dit virus komt bij katten voor en wordt daarom ook wel *kattenaids* genoemd.

"Voor mijn kaft wilde ik een opvallend ontwerp. Vaak zie je dat hiervoor afbeeldingen van het onderzoek worden gebruikt, bijvoorbeeld foto's van cellen. Ik koos daarom bewust voor een kunstachtige benadering van het onderwerp FIV. Natuurlijk moest er vanwege het onderwerp een kat op het kaft komen. Voor de kleur en vorm van het dier ging ik uit van een artistiek concept. Het ontwerp moest een krachtige, sterke uitstraling hebben. Hiervoor heb ik een rondje gemaakt langs kunstenaars die mij inspireren. Dit bracht mij uiteindelijk bij Henri Matisse. Zijn werk straalt voor mij die kracht uit. Vervolgens ben ik achter mijn laptop gaan zitten en heb ik het ontwerp in een uurtje gemaakt. De blauwe kat was geboren. Mijn keuze viel op de primaire kleur blauw om de afbeelding nog sterker te maken. Uiteindelijk is het dus een vrij krachtige kaft geworden, vind ik." **JL**

Duurzaam kerstpakket voor EUR-medewerkers

Na een jaar hard werken kunnen medewerkers van de Erasmus Universiteit op 17 december weer hun kerstpakket ophalen. "Eentje die maatschappelijk verantwoord is", aldus organisator Diana Hoek.

"In het kerstpakket zitten dit keer cadeaus als mosterd, gemaakt met behulp van zonne-energie, en cranberry's uit Texel", vertelt Hoek. Ze meent dat een kerstpakket zonder inachtneming van het maatschappelijke en groene aspect echt niet meer kan anno 2008. Volgens Hoek zou het onverstandig zijn om deze zaken *niet* in het kerstpakket op te nemen.

Tijdens de uitreiking van de pakketten komen de medewerkers rond 10.00 uur samen. Onder het genot van glühwein en broodjes beenham verdelen de afdelingshoofden de cadeaus vervolgens onder hun medewerkers. Medewerkerskoor Chant'EUR luistert een en ander muzikaal op.

Voor diegenen die hun kerstpakket aan een goed doel willen schenken; dat kan: zij kunnen bij Hoek hun bon inleveren. Het pakket gaat dan naar de Voedselbank. Zij hoopt meer reacties te krijgen dan de schamele twee van vorig jaar. **JL**

Personeelsleden kunnen woensdag 17 december tussen 10.00 en 12.30 hun kerstpakket ophalen in de Collegezalenhal (C-hal). Bonnen kunnen ingeleverd worden bij Diana Hoek, kamer E2-28.

►► Verkiezing

Rotterdam heeft Huisgenoot van het Jaar

Vijfdejaars rechtenstudent Erik Van Halem is de winnaar van de eerste editie van de EM-verkiezing Huisgenoot van het Jaar. Zijn huisgenoten van Skadihuis 'Elysion' vinden Erik de ultieme huisgenoot. De winnaar zelf over de eer die hem ten deel valt.

Hoe bevalt de titel 'Huisgenoot van het jaar'? "Prima, ik geniet er met volle teugen van. Van de hoofdprijs, een etentje op de Spiesenboot, moet ik nog gebruikmaken. Waarschijnlijk trakteer ik mijn huisgenoten volgende week zaterdag hierop. Ze halen ook geintjes met mijn titel uit. Dingen als 'kijk eens, we mogen met de Huisgenoot van het jaar aan tafel'."

Hoe ziet een dag in jullie huis eruit? "Ik zit vaak thuis op mijn kamer. Huisgenoten die naar de universiteit moeten, of werken, komen meestal even langs. Dan drinken we een bakkie koffie en lullen we een beetje. We hebben het dan geregeld over serieuze dingen. Waarschijnlijk omdat ik wel serieus overkom en vaak thuis ben."

Klinkt alsof jij het stamhoofd van het huis bent. "Ja, zo zou je het kunnen noemen. De meeste mensen gebruiken mijn kamer als een soort tussenstop. Ze ploffen dan op de bank neer op weg naar hun kamer. Alleen blijven ze vaak hangen."

Wat vind jijzelf het mooiste aan jullie huis? "Het mooiste aan dit huis is dat je alles met elkaar kunt delen. Zonder dat het krampachtig gezellig wordt. We zijn ook geen dispuuthuis waarbij de kamerjongste alle 'kutklusjes' moet doen. Nu doe ik die eigenlijk gewoon. Vooral omdat ik nu eenmaal het huis wil schoonhouden."

Denk je nog lang in het huis te blijven wonen? "Waarschijnlijk moet ik nog twee jaar studeren. Deze jaren hoop ik wel gewoon hier in dit huis door te brengen. Wie weet prolongeer ik de titel 'Huisgenoot van het jaar'." **JL**

►► Onderzoek

Dromen dwingen tot goed of kwaad

Managers kunnen, met het uitspreken van hun toekomstdromen en ambities, prestaties bevorderen. Maar ze dwingen daarmee soms ook tot kwader trouw. Blijkt uit twee promotieonderzoeken aan de EUR.

Dromen zijn niet altijd bedrog. Want ze hebben effect op de werkelijkheid. Volgens Daan Stam (promovendus bij onderzoeksschool ERIM) is een mooi verhaal van managers over de toekomst van het bedrijf, geen gebakken lucht. Benadrukken wat belangrijk is in de toekomst, en benoemen waar de zaak niet naartoe moet, helpt. Zeker wanneer het bedrijf in een economische crisis verkeert. Wel opletten: conservatieve werknemers houden van verhaaltjes over veiligheid en orde. Voor progressievelingen werkt een idealistische visie beter.
Toch heeft het opdrijven van ambitie ook een schaduwzijde. Daar wijst Niki den Nieuwenboer (ook ERIM) ons op. Zijn de gedroomde targets wel reëel? Niet altijd. En omdat werknemers, bewust of onbewust, geen gezichtsverlies willen lijden, kan de situatie hachelijk worden. Ze overschrijden de ethische normen (fraude, stelen, manipulatie) omdat de boodschap van het bedrijf zo dubbelzinnig is: houd je aan de regels, maar niet ten koste van de prestaties. Zolang dat aan de orde is, heeft meer regelgeving geen zin. Want de mens is niet slecht, maar het systeem eromheen.
Het onderzoek van Daan Stam verscheen met de titel *Managing Dream and Ambitions*. Den Nieuwenboer schreef *Seeing the Shadow of the Self*. Beide dissertaties maken deel uit van de ERIM-reeks. **DR**

Achteraf

Zeven euro of een thermoskan

Waar: Zaal G3-41, Woudestein
Wanneer: vrijdag 5 december, 14.30 – 17.30 uur

Nieuwbakken professor Robert Dur beleeft een goede week. Niet alleen mag hij zich vanaf heden dus bijzonder hoogleraar Economics of Incentives and Performance noemen, hij is ook twee dagen lang gastheer van een internationaal wetenschappelijk samenzijn, én *zijn* FC Utrecht heeft in de Arena bij Ajax een punt gehaald.
Ruim twintig postdocs, promovendi en andere jonggeleerden uit met name Duits-Frans-Zwitserse regionen hebben de weg naar de conferentie, getiteld *'Human Relations, Reciprocity, and Incentives in the Workplace'* ,weten te vinden. Vanmiddag staan wat presentaties over niet-geldelijke en non-materiële beloningen op de werkvloer gepland. Michel André Maréchal van de Universiteit van Zürich heeft in een experiment vier verschillende groepjes mensen een paar uur boeken laten catalogiseren in een bibliotheek. Voor twaalf euro per uur moesten de uitzendkrachten titel, auteur, uitgever, ISBN-nummer en jaar van verschijnen intikken. Van alle deelnemers werd geklokt hoe lang ze met het intypen van de gegevens bezig waren. Groep A kreeg louter het uurloon uitbetaald, Groep B werd zeven euro extra in het vooruitzicht gesteld als ze de drie uur werk zouden vol maken. Groep C en D werd een thermoskan beloofd, met dat verschil dat voor groep D de kan voorzien was van een prijskaartje van 7 euro. Wat blijkt? De output van groep C en D lag 30 procent hoger dan die van groep A, de output van groep B was 6 procent hoger. Kwaliteitsverschillen waren er daarentegen nauwelijks. Maréchal stelde vervolgens aan een geheel andere groep de vraag wat ze liever zouden hebben: de thermoskan of de zeven euro? Liefst 90 procent opteerde opvallend genoeg voor het geldbedrag. Conclusie van Maréchal: niet-geldelijke beloningen hebben zeker effect, waarbij niet de waarde van de beloning belangrijk is, maar het signaal dat ermee wordt gegeven. Dat hebben ze bij Google – gratis lunch en massages – en Yahoo – *latte macchiato* voor iedereen – dus goed begrepen. Discussant Joeri Sol vraagt zich echter met reden af hoe lang dit effect zal blijven bestaan. Drie uur werken voor een baas is immers niet te vergelijken met een jaar, om maar wat te noemen.
De catering heeft zichzelf een vroeg begin van het weekend toegestaan en dus moet het laatste praatje van de dag zonder versnapering worden aangehoord. Gelukkig lonkt er een diner in restaurant Smaak en belooft Dur voor de liefhebbers een toeristische attractie in de vorm van een ritje met de snelle watertaxi.
Susanne Neckermann, een Sinéad O'Connor-achtige verschijning, eveneens uit Zürich, heeft ook een veldexperiment gedaan. Zij zette zestien groepjes twee uur lang aan het werk voor een onbekende NGO; bij negen groepjes werd een *Award* voor de beste werkers in het vooruitzicht gesteld. Resultaat: die groepjes presteerden 10 procent beter. Ondanks dat ze in voormalige communistisch landen al decennialang ruimhartig strooiden met titels als 'arbeider van de week' – overigens doet McDonald's dat nog steeds – zijn Neckermann en Dur zo'n beetje de eerste wetenschappers die het effect van niet-materiële beloningen serieus onderzoekt. Wat mij betreft zijn zij dan ook: de economen van deze week. ***Gert van der Ende***

Het EM Panel *bestaat uit medewerkers, onderzoekers en studenten van de EUR die iedere editie reageren op een actuele ontwikkeling op de EUR, in het hoger onderwijs, onderzoek of studentenzaken. Een aantal reacties verschijnt in de papieren EM, de overige reacties zijn te lezen op www.erasmusmagazine.nl. Ook deelnemen? redactie@em.eur.nl*

(On)gehoord
(On)gehoord is de brieven- en opinierubriek van Erasmus Magazine. De pagina's staan open voor iedereen die wil reageren op de inhoud van Erasmus Magazine of een opiniebijdrage wil schrijven over zaken die de Erasmus Universiteit in de meest brede zin of het hoger onderwijs in het algemeen betreffen. Anonieme bijdragen worden niet geaccepteerd. Ingezonden stukken dienen te zijn voorzien van naam, adres en telefoonnummer of emailadres. De redactie behoudt zich het recht voor stukken in te korten, dan wel (in overleg) aan te passen. Wilt u reageren, stuur uw bijdragen dan naar opinie@em.eur.nl

►► EM Panel

Minister Plasterk (Onderwijs) vindt dat studenten hun bachelor helemaal moeten hebben afgerond voor dat ze aan de master beginnen; ze kunnen dan alle energie in hun master stoppen en zullen eerder een master op een andere universiteit in binnen- of buitenland volgen. Studenten vrezen studievertraging, als de knip echt keihard is. Plasterk heeft nu toegezegd dat voor studenten in 'bijzondere omstandigheden' een uitzondering wordt gemaakt. Wat vindt het EM Panel?

'Studenten maken zich onnodig druk over studievertraging door harde knip'

Ruben Vermaak
student marketing

"Na de invoering van het bindend studie advies is er weer iets nieuws verzonnen om meer druk te leggen op de student. Nu is dit vanuit het oogpunt van de universiteit te begrijpen, want je bent als student tenslotte hier gekomen om te studeren. Maar vanuit de overheid gezien vind ik het wonderbaarlijk dat zij zo gebrekkig communiceren met het bedrijfsleven als het gaat om de binnenkort afgestudeerde studenten. Daar waar de overheid het liefst heeft dat je na het vwo direct binnen vier jaar je gehele academische opleiding afrondt om direct te gaan solliciteren op je 22e, communiceren de meeste multinationals toch echt iets anders. Die zien graag wat oudere studenten die commissie-, dan wel bestuurservaring hebben, in het buitenland zijn geweest en stage hebben gelopen. En om dat allemaal te bewerkstelligen is in vier jaar (cum laude) afstuderen vrijwel onmogelijk. Vandaar dat je als student keuzes moet gaan maken. Door deze nieuwe maatregel zullen waarschijnlijk nog meer mensen alles op alleen maar de studie gooien in plaats van er iets naast te doen. En die nevenactiviteiten zorgen toch net voor die diversiteit waar bedrijven hun sollicitanten op selecteren, want de 'standaard bedrijfskundigen en economen' zijn er al genoeg..."

Robert Dur
bijzonder hoogleraar faculteit economie

"Om aan een bachelorstudie te beginnen, moet je een vwo-diploma hebben. Voor het starten van een masterstudie een bachelor-diploma. Dat klinkt zo gek nog niet. Ik denk dat de 'harde knip' sommige studenten kan helpen zich over hun *writers block* heen te zetten bij het schrijven van hun bachelorscriptie. Voor veel studenten is de bachelorscriptie het eerste serieuze schrijfwerk in de studie. Een groot deel gaat dat niet gemakkelijk af. Met een soepele toelating tot de master-studie stellen veel studenten het afronden van hun bachelorscriptie uit. Door het intensieve programma van veel masters is het vrijwel onmogelijk om naast de mastervakken echt te werken aan de bachelorscriptie. Gevolg is dat de bachelorscriptie onaangeroerd blijft tot het moment dat het volgende, nog serieuzere schrijfwerk zich aandient: de masterscriptie. Een niet te benijden situatie voor mensen met een *writers block*, twee scripties in één zomer! En wellicht beter te vermijden door de invoering van de 'harde knip'. Het voorstel om studenten die één of twee studiepunten tekort komen clementie te geven, vind ik lachwekkend. Natuurlijk is het ongelofelijk pech hebben als je het op een of twee punten niet haalt. Maar datzelfde geldt voor vwo-scholieren die op één of twee punten gezakt zijn en daardoor niet aan een bachelor kunnen beginnen. Door de harde knip zo te verzachten, creëer je simpelweg een nieuwe groep pechvogels die het net niet heeft gehaald: zij die drie of vier punten tekort komen."

Graciella Anijs
student rechten

"Vorig jaar heeft het bestuur van de juridische faculteit besloten dat het helemaal anders moet. De rendementen waren om te huilen, vooral omdat bij een laag afstudeerpercentage er minder euro's binnen komen. Ook moest er ruimte gecreëerd worden voor een minor. Hierdoor werd een aantal mooie vakken uit het curriculum geschrapt en werden de overige vakken opnieuw gewaardeerd. De bachelor bestaat nu uit vier blokken, met twee vakken per blok, die respectievelijk zes en negen ECT's waard zijn. De herkansingen zijn tot het minimum van drie beperkt en er zijn deeltentamens ingevoerd, zodat de student verplicht is om actief met de stof bezig zijn te zijn en niet te wachten tot een week voor het tentamen. Lang leve de goede cijfers, de verhoogde studiedruk. Lang leve het rendement! En wat de commissie Dijselbloem ook zegt, Plasterk komt wederom met een onderwijsvernieuwing: de harde knip. De scheiding tussen bachelor en master moet definitief worden. Natuurlijk zijn er uitzonderingen: bij ziekte, bestuursfuncties en zwangerschap wordt de harde knip een stuk zachter. Dus, studenten: mis je een vak waardoor je niet verder kunt met je studie, terwijl je niet in een bestuur zat, en je ook niet ziek geweest bent? Word zwanger en begin aan je master!"

►► Brief

E&I: sterfhuisconstructie

Ik wilde dat ik kon zeggen dat ik met verbazing las dat de studie Economie en Informatica aan de FEW opgeheven werd (EM 6, 8, red.). Al sinds de laatste reorganisatie voelden wij, toenmalige E&I-studenten de bui al hangen. Sterker nog, sinds het begin van mijn studie in 2002, had ik al het gevoel dat E&I een beetje het ondergeschoven kindje van de faculteit was. Met ruim 140 aanmeldingen was het wellicht een product van de dotcom-hype en dus duidelijk geen klassieke economische studie.
Ik vind het onvoorstelbaar dat onderwijsdirecteur Ivo Arnold in EM zegt dat iedereen die het naderende einde niet zag aankomen, oogkleppen ophad. Ik ben 2,5 jaar student-assistent op het Onderwijs Service Centrum geweest en heb dus wellicht dingen dichterbij meegemaakt dan de gemiddelde student. Wat mij vooral opviel is juist het gebrek aan actie. Er zijn jaren geweest dat Economie & Informatica meer studenten trok dan Econometrie en Fiscale Economie. Nu in 2008 kunnen we wel stellen dat ICT in economische gebieden zeker geen hype is en dat het in de basis dus zeker relevantie heeft. Deze relevantie blijkt ook uit het feit dat afgestudeerde E&I'ers zonder problemen aan een baan komen bij zeer gerenommeerde bedrijven. Kortom, aan de achterkant is er vraag genoeg. Daarom vraag ik mij af waarom de faculteit niet serieus geprobeerd heeft meer studenten te werven.
Al vanaf het begin van mijn tijd aan de Erasmus Universiteit heeft de faculteit de kraan alleen maar verder dicht gedraaid. Voor E&I was zeer weinig te regelen. Jan van den Berg had dit ook zien aankomen en heeft toen achteraf wijselijk het besluit genomen om af te treden als opleidingsdirecteur. Tijdens de reorganisatie, die een tijd daarna volgde, bleek al dat er geen plaats meer was voor E&I, want het aantal beoogde fte's was omlaag gebracht naar 1,5! Uiteindelijk is dit aantal na onderhandelen nog ruim naar boven bijgesteld, maar de intenties waren duidelijk: na de reorganisatie zou er een sterfhuisconstructie komen. Er werd zo min mogelijk ondernomen en dan vindt men het nu vreemd dat het aantal aanmeldingen achterblijft.
Ik vraag me dan af in hoeverre de goede uitslag die E&I kreeg van de visitatiecommissie een doorn in het oog was van de faculteit. De commissie zag namelijk ook de unieke kwaliteiten van de studie en de studenten die het afleverde, en daarom werden 'we' voor ten minste vijf jaar geaccrediteerd. Het bestuur van de faculteit kan een dergelijk oordeel mijns inziens niet naast zich neerleggen. Sterker nog, het zou heel hypocriet zijn om de commissie de unieke aspecten van E&I te laten zien (waar de commissie dus ook van overtuigd was) terwijl je in je achterhoofd hebt dat twee jaar later de stekker eruit gaat.
Ik wil dus de Universiteitsraad – waar het uiteindelijke besluit nu ligt – oproepen om niet enkel naar de laatste aanmeldingscijfers te kijken. Ik lees in het jaarverslag dat dit er in 2007 slechts 43 waren, maar het is het dubbele geweest! In datzelfde verslag lees ik ook dat Fiscale Economie nooit groter is geweest dan E&I, en dat Econometrie ook een aantal jaren minder aanmeldingen dan E&I had. Deze twee opleidingen mogen wèl voortbestaan. Waarom? De brochure "E&I – wat is het waard" toont aan dat de opleiding financieel haalbaar is. Een onduidelijk profiel? In dat geval is het juist de taak van de opleidingsdirecteur om duidelijkheid in dat profiel te scheppen in plaats van het als component in een andere opleiding onder te brengen. Het achterblijven van aanmeldingen is het gevolg van jarenlang non-management, omdat men E&I het liever kwijt dan rijk is. Als men alle redenen voor opheffing inachtneemt komt men, mijns inziens, niet tot een andere conclusie dan dat E&I nooit een eerlijke kans heeft gehad. Dus, Universiteitsraad: geef E&I een echte eerlijke kans, bevrijd het van de sterfhuisconstructie van de afgelopen jaren en geef dit 'struikelend paradepaardje' nieuwe hoeven.

Edwin Otten
Student Economie & Informatica 2002 – 2007 en via Sogeti werkzaam bij Rabobank Nederland

►► Brief

Rennen voor de tram

De 19-jarige sociologiestudente Lina Liu overlijdt ruim een maand geleden na een dodelijk ongeval. De bloemen en kaarsjes liggen er nog steeds, ik loop er dagelijks langs. Alsof deze gebeurtenis nog niet erg genoeg is voor de nabestaanden, weet eerstejaars psychologiestudent Tim Schouten de boel gelukkig te relativeren: "Ik rij hier altijd te hard. Ik wil graag snel thuis zijn en ik vind hard rijden stoer. Als ik kom aanrijden, denkt niemand erover nog even snel voor te piepen. Mijn snelheid schrikt ze af." (EM 9, red.) Empathie beste Tim, dat begrip krijg je zeker pas in het derde trimester? Ik hoop van harte dat het Bindend Studieadvies je fataal wordt, kom ik een bloemetje brengen. Op de fiets.

Edwin Borst
Master Wijsbegeerte van de Bedrijfskunde

Ewout Hoorn

Bellen en bloedprikken

Laatst was Frits Bolkestein te gast bij Pauw & Witteman. Hij vertelde hoe iedereen over hem heen viel in de jaren negentig bij de presentatie van zijn immigratienota. Hij vermoedde dat als hij dezelfde tekst anno 2008 weer zou presenteren, niemand er aanstoot aan zou nemen. Ik ben geen fan van Frits, maar toch geloofde ik hem onmiddellijk. Zelfs onze nieuwe PvdA burgervader Aboutaleb heeft nu hardere standpunten dan hij toen. Ik realiseerde me hoe maatschappelijke meningen veranderen. Ik heb dat met mijzelf meegemaakt met de mobiele telefoon. Ik was eerst faliekant tegen deze luidruchtige indringer in het intermenselijke contact. Hoe anders anno 2008. Sommige patiënten beantwoorden zelfs ongegeneerd hun telefoon in de spreekkamer. Met 100 decibel: "Ja, Gerard, ik zit even bij de dokter. Wat zeg je? Of hij aardig is? Nou, hij lijkt me nog een beetje jong, en begon gelijk weer over afvallen en stoppen met roken, dus ik moet het nog zien." Zelf ben ik geen haar beter. Want tijdens avond- en nachtdiensten heb ik ook een mobieltje, die te pas en te onpas afgaat. De beltoon zit zo in mijn systeem dat ik laatst bijna met beademing en hartmassage begon bij een passerende beller die dezelfde ringtone had als het reanimatiesein. Ook komt het voor dat ik een glimmende naald in de aanslag heb om de patiënt te prikken – gaat de telefoon. Je kunt je voorstellen dat het niet het meest rustgevende scenario is voor de patiënt. Dokter op bed met grote naald die mompelt: "Wat zeg je, is meneer Jansen aan het bloeden? Ik kom zo even kijken!". Toch is bloedprikken het meest rustgevende moment in het leven van de dokter. Ik leerde ooit bloedprikken tijdens een stage in het academisch ziekenhuis van Wenen. Het is bijna te mooi om waar te zijn, maar ik liep mee met een coassistent die Teufel heette en een rood ringbaardje had. Zo togen dr. Teufel en ik dagelijks gewapend met onze naalden bloeddorstig langs de bedden. Terwijl al die eindeloze buisjes zich met kolkend rood bloed vulden, leerde ik uit het *Oxford Handbook of Clinical Medicine* bloedprikken als *'hypnotic holiday'* te zien. Immers: *"For while blood is flowing into our tube we cannot be disturbed. We are excused from answering our bleeps and can indulge in that almost unimaginable luxury of being alone with our own thoughts."* En zo vond ik toch nog mijn rust, anno 2008.

Ewout Hoorn

Optimisme verbeeld door fotograaf Levien Willemse

WIE HET **KLEINE EERT**

Suzanne van den Bosch (28) is aio bij DRIFT, het Dutch Research Institute for Transitions aan de faculteit sociale wetenschappen. Opgeleid als industrieel ontwerper is ze gedoemd tot optimisme: "Ontwerpers willen altijd vernieuwen en verbeteren. Ik weet niet beter. Maar je moet wel de kans krijgen om te falen."

tekst Daan Rutten **fotografie** Levien Willemse

Obama. Een teken van hoop, daar is Van den Bosch van overtuigd. "Wanneer de nood hoog oploopt, zul je zien dat mens en maatschappij kunnen veranderen. Die tijd lijkt er toch aan te komen."
Nou ja. Ze twijfelt tegelijkertijd, wanneer ze zich over Obama uitspreekt. Want ach, de jeugd van tegenwoordig. Is die meer dan voorheen geëngageerd met het milieu en duurzaamheid? "Jongeren krijgen zoveel prikkels te verwerken. Ik vraag me ook wel af of ze zich druk genoeg maken om duurzaamheid."

Ze kijkt soms met net zulke gemengde gevoelens naar haar ondervindingen bij DRIFT, de ambitieuze club aan de EUR die onderzoek doet naar hoe je fundamentele veranderingen (of beter: transities) kan bewerkstelligen in de maatschappij. Zo wordt Van den Bosch verrast door het enthousiasme van ondernemende mensen om iets te proberen; en ergens geld in te willen steken. Maar de andere keer kijkt ze toch weer bedenkelijk naar de mentaliteit van anderen: "Shell ziet het project om de voor het milieu meer gunstige energiedrager waterstof in te zetten als 'een marathon.' Ja zeg, dan wil je blijkbaar ook niet sprinten. Nog zoiets: er komen ook weer kolencentrales bij. Toch komt er, denk ik, een moment dat nieuwe, kleine innovatieve bedrijven met duurzame veranderingen zullen komen. Er komt een moment dat logge bedrijven, zoals Shell, het gaan verliezen."
Al wil Van den Bosch daar zelf niet op wachten. Industrieel ontwerpen had haar toch te veel met 'het ontwikkelen van nieuwe koffiezetapparaten' te maken. Ze wil het wat groter en voortvarender aanpakken. Hoe? Met de glimlach die zegt dat clichés nu eenmaal waarheid in zich dragen: "Ik onderzoek hoe kleinschalige projecten grote maatschappelijke veranderingen teweeg kunnen brengen. Daar doe ik onderzoek naar bij DRIFT. Het mooie is: hier doe je niet alleen aan theorievorming. We proberen ook aan te geven hoe je op transities, die grote noodzakelijke veranderingen in de maatschappij, kunt aansturen."

Vroem-vroem Wat ze in haar onderzoek ziet, geeft haar redenen tot optimisme. "Ik evalueerde voor mijn proefschrift een experiment op de A12 tussen Zoetermeer en Den Haag om mensen buiten de spits auto te laten rijden. Het gaf mooie resultaten. Bij de 340 frequente autorijders die meededen aan het experiment, nam het rijden in de spits met 50 procent af. Hier werd rekening gehouden met het principe dat mensen gevoeliger zijn voor beloningen dan voor straffen. Je krijgt een bedrag wanneer je de auto niet pakt in de spits in plaats van een boete wanneer je wèl rijdt in de spits. Dat werkt veel beter. Vervolgens is het nodig dat je zaken combineert met andere cultuurveranderingen. Bedrijven, en vooral ook de managers, kunnen personeel volgens dezelfde gedachtegang meer gaan afrekenen op prestaties in plaats van op fysieke aanwezigheid. Dan lijkt het inderdaad minder vreemd om thuis te werken. Je ziet: je moet dit soort kleine sociale en culturele mechanismen erbij betrekken. Een auto is niet alleen een ding, maar ook een cultureel idee: hij moet *vroem-vroem* doen. Dat maakt een elektrisch aangedreven, stille auto minder aantrekkelijk. Techniek is maar één aspect, dat wordt wel eens vergeten. Je hebt ook wet- en regelgeving, symbolische status, sociale mechanismen en cultuur."
Inter- en multidisciplinair kijken en veranderen is dus het adagium van DRIFT en ingenieur Suzanne van den Bosch. "En dan niet in één keer een heel maatschappelijk probleem willen oplossen. Daarvoor spelen vaak te veel tegenstrijdige belangen. Zeker, veel experimenten lukken niet of niet meteen. Maar ik vind dat er dan vaak al te snel scepsis opborrelt. Geef kleine vernieuwende experimenten een kans. Ook al lukken ze niet altijd direct. Het uiteindelijke doel is voor mij niet het laten slagen van het experiment op zich, maar om zoveel mogelijk te leren over de gewenste transitie." EM

DE CAMPUS IS GEEN

Raspessimisten die hun ongeluk niet op kunnen in een tijd van financiële crisis, een krimpende economie en een weinig rooskleurig toekomstperspectief, lijken schaars op de Erasmus-campus. Hun klaagliederen worden overstemd door een veelvoud aan studenten die juist in deze donkere dagen voor Kerst de ene lofzang na de andere brengen over de toekomst. Twee vingers in je oren als het optimisme je te koud op je dak valt...

tekst en fotografie Micha Jacobs

Het laatste vlokje natte sneeuw druppelt van de neus van Erasmus' standbeeld. Het is grijs op de campus. De wind snijdt dwars door alle ledematen heen en dik ingepakte studenten haasten zich door de ijzige plassen naar binnen. Het is het einde van een ochtend, maar het voelt als een koude midwinternacht. Nu de tentamentijd voorbij is, zijn de hoogtijdagen aangebroken voor depressieve doemdenkers: alle ingrediënten zijn aanwezig voor een stevige winterdip.

Toch zijn ze schaars, die zwartkijkers binnen de universiteit. Of ze komen er niet voor uit. Optimisme troef onder de studenten van de Erasmus Universiteit Rotterdam, zo lijkt het. Blijkbaar zijn de studieresultaten te goed, zijn er de afgelopen maanden niet genoeg miljarden euro's opgelost in monetaire zwarte gaten en staan er te weinig banen op de tocht om deze studenten daadwerkelijk aan een winterdepressie te helpen. "Het is heel simpel", zegt Saulo Waardenburg (21, derdejaars rechtenstudent). "Waarom zou je je nu al zorgen maken over de toekomst als je gelooft dat het toch alleen maar beter kan gaan?"

De piek blinkt op de kerstboom die is opgetuigd bij de juridische faculteitsvereniging. De gezichten staan vrolijk in het verenigingskantoor. Niet zonder reden: de weg van juristen naar een glansrijke carrière lijkt op voorhand al geplaveid. "Natuurlijk zien de cijfers over de economische groei er niet goed uit, maar daar hebben wij als juristen weinig last van", zegt Patrick Slob (20, derdejaars rechtenstudent). "Tijdens je rechtenstudie is het al zaak om je te onderscheiden binnen je vakgebied en om een netwerk op te bouwen. Als je dat goed doet, hoef je tegen de tijd dat je afstudeert niet lang te zoeken naar een baan. Ook niet in tijden van financiële crisis."

Caspar van Rest (23, student 'niets') stormt binnen. Dik, zwart montuur op zijn neus, cynische jongen. "Alles is slecht, totdat iemand mij bewijst dat het niet zo is", roept hij.

Pessimisme is een kwestie van humeur, optimisme van wilskracht.
— Emile Augiste Chartier (1868-1951)

Optimisme is nooit wetenschappelijk te verantwoorden. Pessimisme wél. — Alexander Pola

We rennen allemaal maar achter de media aan als het gaat over de kredietcrisis en over alles maar naar de knoppen denken, meent Abid Cornelis Hendrik Anton Nico Dirk – "Eigenlijk gewoon Chand, maar ik spel mijn naam altijd maar meteen." Hij is twintig jaar en zit in zijn derde jaar fiscaal recht. "Ik zeg niet dat er niets aan de hand is, maar we moeten onszelf ook niet massaal in de put gaan praten. Het is allemaal minder erg dan dat we met zijn allen denken."

Over optimisme gesproken: op het bureaublad van

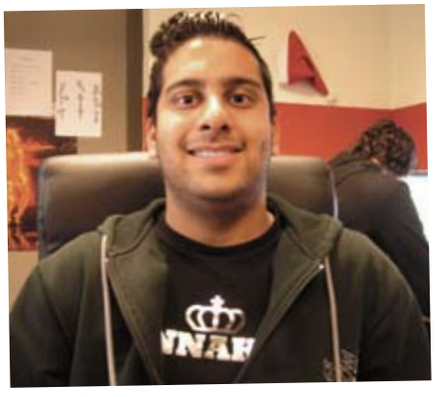

Abid Chand

Arie Verheij

Lara Schot

PLEK VOOR DOEMDENKERS

de computer achter Slob prijkt levensgroot de beeltenis van Ajax-trainer Marco van Basten. Als er één iemand is die niet zeker weet of hij de kerst wel haalt, dan is het hij wel. "Marco is geniaal", zegt Slob. Hoongelach. Niemand lijkt geïnteresseerd in zijn uitspraken, zeker niet hier in Rotterdam. Waardenburg is Spartaan, anderen zijn Feyenoorder. Om het vuurtje extra op te stoken: "Wist je trouwens dat De Kuip op instorten staat?" Slob blijft tegen dovemansoren praten. Volgens hem trilde afgelopen zomer, tijdens concerten van Marco Borsato, de Rotterdamse voetbaltempel letterlijk op haar grondvesten en dat had weinig met het enthousiasme van de zanger te maken. Het volume kon niet vol worden opengezet, weet Slob. "Toen 'Dromen Zijn Bedrog' werd gespeeld, moest het geluid wat naar beneden wegens instortingsgevaar."

Wanneer men er gewend aan is geraakt, is pessimisme even pleziering als optimisme.

— Arnold Bennett (1867-1931)

'Dromen Zijn Bedrog' in de kiem smoren is een aardige metafoor voor het onderdrukken van het pessimisme. Of het aanwakkeren van optimisme, zo je wilt. Er is namelijk niks mis met dromen, zegt Lara Schot (21, derdejaars bestuurskundestudente). "Overal maar het donkere van inzien, dáár word ik pas ongelukkig van." Er is volgens haar weinig reden tot doemdenken. De huidige generatie studenten gaat veel meer af op zijn met optimisme gevoede intuïtie dan op zijn verstand, meent Schot. "Je kunt tegenwoordig heel veel keuzes maken die dicht bij jezelf staan. Er zijn zoveel sociale vangnetten die het mogelijk maken om te kiezen wat jij leuk vindt of wat jou verder brengt in je toekomst. Of het nu een reis is die goed is voor je persoonlijke ontwikkeling of een jaar in een bestuur, als je er maar voldoening uit haalt. Heb je daar geld voor nodig dat je niet meer krijgt van je ouders, dan is er nog altijd de IB-Groep om geld van te lenen. Studenten van nu leven met ontzettend veel zekerheden."

Schot is duidelijk een exponent van haar generatie, alleen lijken haar zekerheden zekerder dan die van de gemiddelde student. Ze heeft tot nu toe nergens hoeven aankloppen voor een lening – het collegegeld van vier jaar studeren dat haar ouders in één klap op haar rekening hebben gestort heeft zij daadwerkelijk alleen aan haar studie besteed – bang dat ze geen huur kan betalen is ze niet – ze heeft onlangs samen met haar vriend een appartement gekocht waardoor ze een hypotheek naar draagkracht aflost – en die baan? "Ach, ik ga gewoon werken bij de overheid", lacht ze. "Daar is altijd werk te vinden."

In het sportcentrum op de campus wordt de eerste koffie van de dag geserveerd. Het middaguur heeft zojuist geslagen, de kantine is overbevolkt met mensen van de Hogeschool Rotterdam. 'Niets'-student Van Rest verdrijft zijn tijd met een potje poolbiljart. "Wel je best doen, hè", grapt Sabine van den Boogerd (23, afgestudeerd in bedrijfskunde, gestopt met haar master media en journalistiek). Ze slijt haar dagen achter de toog van de kantine. Niets meer dan een bijbaantje, zegt ze. "Ik had na vijf jaar bedrijfskunde er geen zin meer in dat iemand mij vertelde hoe ik moest studeren", verklaart ze haar masterstop. Dat ze nu achter de bar staat, is maar een tijdelijke oplossing. Of ze zich zorgen maakt of ze voor altijd veroordeeld is tot het serveren van tosti's en *powershakes*? Nûh. "Ik heb niet voor niets een studie afgerond. Wordt alleen wel tijd dat ik er iets mee ga doen."

Arie Verheij (23, masterstudent geschiedenis en maatschappij), binnen de faculteit der Historische en Kunstwetenschappen bekend als een rasoptimist, hoopt over een maand hetzelfde te kunnen zeggen. Dan is hij, optimistisch gedacht, klaar met zijn thesis. En dan? "Het gaat erom dat je energie haalt uit wat jou energie geeft", zegt Verheij. "Ik ben geen historicus geworden, omdat ik dan zeker ben van een baan. Sterker nog: dan had ik wel een studie uitgekozen met wél een jobzeker vooruitzicht. Ik geloof er heilig in dat ervaringen uit het verleden geen enkele garanties bieden voor de toekomst." Positieve jongen, die Verheij. "Optimisme is geen bui, maar een constante. Ik ben een stabiele optimist."

Terwijl de natte sneeuw weer gestaag op Erasmus neerdaalt, wordt de pas van de studerende sterveling op straat weer sneller. Snel naar binnen en je onderdompelen in het warme bad van positivisme. Op de campus is geen plek voor doemdenkers. EM.

Patrick Slob

Sabine van den Boogerd

Saulo Waardenburg

Optimisme verbeeld door cartoonist Bas van der Schot

VERLIES GAAT SAMEN MET WINST

Aleksandar Momirov kwam, nog voor het geweld dat er plaats zou gaan vinden, vanuit Servië naar Nederland. Nu werkt hij bij de rechtenfaculteit aan een proefschrift over de legitimiteit en aansprakelijkheid van de grote internationale organisaties, die aan geloofwaardigheid inboetten in deze tijden van multilaterale spanningen.

tekst Daan Rutten **fotografie** Levien Willemse

Zó probeer ik studenten uit te leggen hoe het geweldsverbod juridisch in elkaar zit", verzucht Momirov. "en zó staat er dezelfde dag in de krant dat bijvoorbeeld Israël de wetten aan zijn laars lapt en dat men er tamelijk machteloos naar toekijkt. Hoe leg je dat dan uit?"

En ja, Momirov heeft ook zijn eigen bedenkingen bij wat die grote internationale instellingen (zoals de Verenigde Naties, de EU en de Wereldbank) bekokstoven met hun regelgeving. "Mondiale en ingrijpende veranderingen hebben grote gevolgen op lokaal niveau. Daar gaat mijn onderzoek over. Wat je ziet is dat die lokale effecten negatief kunnen uitpakken. Grondgebied wordt bijvoorbeeld onder toezicht geplaatst voor het hogere doel, dat op zichzelf een goed doel is. Maar zijn alle effecten op individueel niveau wel rechtvaardig? Je ziet dat de burger, die gewoon ergens lokaal, bijvoorbeeld in Afrika, te maken krijgt met internationale regelgeving, soms geen poot heeft om op te staan."

Hol van de leeuw De dubieuze politiek van de internationale organen zie je, zegt Momirov, ook in de situatie die zijn eigen achtergrond met zwarte penseelstreken heeft ingekleurd. Hij kwam twintig jaar geleden vanuit Belgrado naar Nederland met zijn ouders. Zijn vader ging als oogarts werken in Vlaardingen en Rotterdam. Met glimlach: "Dat was om economische motieven."

Daarna pas ging het mis. Hoewel zijn directe familie niet getroffen is door het geweld zegt Momirov met klem: "door een oorlog wordt iedereen getroffen." Hij herinnert zich de angst om te reizen, de angst voor beschietingen.

"Je zou kunnen zeggen: de Verenigde Naties hebben in het begin van de jaren '90 te afwachtend opgetreden tegen politici zoals Milosevic. Maar ik denk ook dat er tien jaar later misschien wéér te hard is opgetreden: een tegenreactie van bombardementen door de NAVO zonder toestemming van de VN, uit een soort gevoel van onmacht. Dat geldt ook voor het aan banden leggen van de bewegingsruimte voor de politici in Servië, via sancties en een embargo – want daarmee werd tegelijkertijd ook de vrijheid van de burgers flink ingetoomd."

Momirov kent de analyse die zegt dat internationale organen aan macht hebben ingeboet: de Irakoorlog kon niet worden voorkomen en de woorden 'dit nooit meer' zijn, gezien de verschrikkingen in Bosnië en Servië, een holle frase gebleken. Maar juist vanwege zijn achtergrond kan en wil Momirov het zich niet permitteren om zijn vertrouwen in het internationale rechtssysteem op te geven: "Tegenwoordig is oorlog in onze hoofden nog steeds een uitzonderingstoestand. Wanneer we zien dat verdragen worden geschonden, hebben we dus wel nog door dat er iets mis is. Iets is *geschonden*, er heeft iets gefaald, en dat moet anders. Daar zijn we ons dus wel van bewust."

Momirov: "We moeten niet vergeten: het is niet realistisch om te denken dat er altijd en overal vrede kan zijn. Ondertussen gaat er ook veel goed. Over het algemeen worden internationale verdragen gerespecteerd. En aan de dingen die niet optimaal functioneren moet je werken."

Momirov noemt een bekend voorbeeld van hoe wereldpolitiek een fnuikende invloed heeft op lokaal niveau, terwijl het beleid op zich een vooruitgang betekende: "Jij kunt als burger worden aangemerkt als terrorist door de VN. Dan is het zomaar mogelijk, dat buiten jouw overheid om, jij niet meer aan je bankrekening kan komen. En je kunt dan eigenlijk nergens naartoe om je beklag te doen. Jouw individuele lot hangt af van machtsverhoudingen binnen de VN Veiligheidsraad, waarin bijvoorbeeld de Verenigde Staten veel macht heeft. Toch zou je ook kunnen zeggen dat deze mogelijkheid om privépersonen aan te pakken, een vooruitgang is ten opzichte van voorheen: toen werden hele landen de dupe van één leider: in Servië kon niemand meer pinnen bij de bank. Oké, het levert weer nieuwe problemen op met de legitimiteit en aansprakelijkheid van het internationale orgaan en de mogelijkheid voor een burger om zich te verweren: er zou nu een instantie kunnen worden ingesteld voor een individueel persoon die zijn beklag wil doen wanneer hij door een internationale regel wordt benadeeld. En daarmee wordt ook de geloofwaardigheid van de instantie als de VN vergroot, zou ik denken. Dingen kunnen ten goede veranderen. Ik was kort geleden in Kosovo – voor een Serviër het hol van de leeuw – voor stage en voor onderzoek. Ik heb daar de tijd van mijn leven gehad." Em.

‘DIE ZESJES WERDEN

Is er reden tot optimisme als het gaat om de kwaliteit van het wetenschappelijk onderwijs? Ook in 2008 zijn er vanuit de politiek nogal wat voorstellen gedaan tot ‘verbetering’. Maar is dat nodig? Moeten we ons zorgen maken over de wetenschappelijke toekomst van Nederland? Onderwijspsycholoog Henk Schmidt reflecteert, aan de hand van negen stellingen.

tekst Marjolein Marchal **fotografie** Ronald van den Heerik

Studiekeuzegesprekken reduceren studie-uitval

“Minister Plasterk hoopt blijkbaar dat aankomend studenten tijdens studiekeuzegesprekken duidelijkheid krijgen over de eisen die aan hen gesteld worden bij een bepaalde studie. Ik ben sceptisch over het nut daarvan. Wat denk je dat er gebeurt als ik eerst op een open dag reclame heb gemaakt en vervolgens intakegesprekken voer? Van mij kan niet worden verwacht dat ik veel moeite zal doen om de student van zijn keuze voor mijn onderwijsprogramma af te houden. Bovendien komt het intakegesprek in de meeste gevallen te laat. De student heeft zijn keuze dan al bijna gemaakt. Het is een ideetje, zoals er zoveel ideetjes worden geformuleerd over het hoger onderwijs, dat vanwege de enorme kosten en het gebrekkige rendement weer zal verdwijnen.”

Minder stufi en kortere studieduur werken zesjescultuur in de hand

“Die zesjes werden vroeger ook gehaald. Dat is niet toegenomen. Bijbanen vergen uiteraard tijd. En hoe meer activiteiten studenten ontplooien buiten de studie, hoe minder tijd ze aan hun studie besteden. Ik vind het daarom onverstandig dat aan de studiefinanciering steeds weer wordt gepeuterd. Het grenzen stellen van de studieduur vind ik wel een goede zaak: het heeft ertoe geleid dat studenten meer hun best doen om alles binnen een redelijke tijd te halen. Ik vind het overigens onnodig dat studenten gemiddeld vijf jaar doen over studies die gemakkelijk in vier jaar kunnen worden voltooid.”

Harde knip bevordert internationalisering

“De bama-structuur is ingevoerd om mobiliteit te bevorderen, maar ik heb niet de indruk dat studenten op grote schaal van universiteit wisselen, laat staan naar het buitenland vertrekken. Nu heeft de minister de harde knip bedacht om studenten uit hun Rotterdamse kamer te krijgen richting buitenland. Ik denk niet dat dit zal leiden tot meer keuzes voor buitenlandse masters – hoogstens tot verdere studievertraging. Want pas als alle bachelorpunten binnen zijn, mag een student aan een master beginnen. Studenten zullen dan tot het einde van het vierde jaar moeten wachten tot ze bij de master kunnen instromen.”

Minoren zijn vooral leuk

“Het idee dat studenten vooral kiezen voor pretminoren, waaronder psychologie wordt geschaard, kwetst me lichtelijk. Psychologie is een serieuze studie, waarvoor de student hard moet werken. Natuurlijk, het is een interessant vak dat veel feiten biedt over de menselijke natuur, daarom kiezen veel mensen het, maar ‘leuk’ vind ik niet van toepassing. Het mooie van het minoronderwijs is dat het er zeker toe bijdraagt dat studenten een bredere kijk krijgen op de wetenschap, dat ze kennismaken met andere wijzen van interpreteren van de werkelijkheid, een beeld krijgen van het soort theorieën dat in andere vakgebieden een rol speelt. Daardoor zijn ze breder inzetbaar in de wetenschap en op de arbeidsmarkt.”

Verplichte taaltoets waarborgt academisch niveau

“Je zou inderdaad een taaltoets moeten invoeren bij alle faculteiten, en waarschijnlijk ook een wiskundetoets. Ik ben daar een voorstander van. Maar eigenlijk is dat het repareren van een probleem dat al eerder is ontstaan en al eerder gerepareerd diende te worden. Het niveau van taalbeheersing van studenten is een groot probleem. Overigens vrees ik dat dat al veel langer speelt, want tentamens die ik twintig jaar geleden nakeek, stonden ook vol taal- en spelfouten. Het probleem is echter niet alleen spelling of grammatica. Studenten schieten vooral tekort in het schrijven van een samenhangend betoog. In feite moet dit probleem al in het lager onderwijs worden aangepakt: scholieren moeten veel opstellen schrijven en die moeten zorgvuldig worden nagekeken. Maar ja, docenten die van de pabo komen, kunnen zelf ook al niet meer schrijven.”

VROEGER OOK GEHAALD'

De EUR verwordt tot hbo

"Vanwege veel studies die beroepsgericht zouden zijn? Nou, dat onderscheid tussen wetenschapsgericht en beroepsgericht is een overdreven onderscheid dat voornamelijk in Nederland en een paar andere Europese landen gemaakt wordt. Er is tussen het hbo en het universitair onderwijs absoluut een verschil. Op de universiteit wordt de student opgeleid op een meer geavanceerd niveau. Maar het onderscheid tussen beroepsgerichte en een wetenschappelijke opleiding is onzin. Tenslotte komt 97 procent van onze studenten gewoon terecht in een beroep. Slechts enkele studenten van elke generatie komen in de wetenschap terecht. Het idee dat je aan een universiteit zuivere wetenschap beoefent en dat je wordt opgeleid voor de wetenschap, is een drogredenering. Het verschil tussen beroep en wetenschap is achterhaald."

Luiaards liften mee in probleemgestuurd onderwijs

"Meeliften kan enkel plaatsvinden bij onderwijsvormen waarin studenten op groepsproducten worden beoordeeld, zoals bij projectonderwijs. Daar kunnen zwakke studenten zich verschuilen achter sterkere studenten. Maar bij probleemgestuurd onderwijs vindt geen enkele beoordeling plaats die niet individueel is. Studenten worden uiteindelijk beoordeeld op basis van een individuele toets, aan het einde van elke onderwijsperiode van vijf weken. Daaruit blijkt hoe actief elke student heeft deelgenomen. Overigens profiteren zwakkere studenten van de aanwezigheid van sterkere studenten, omdat ze met elkaar over de stof praten. Maar het grappige is dat de sterkere studenten er nog meer van profiteren, omdat zij door uitleg te geven, de stof steeds beter begrijpen."

Honours programmes gaan ten koste van de reguliere student

"Daarmee ben ik het volstrekt oneens. Studenten hebben verschillende talenten wanneer ze gaan studeren en de universiteit wil, sterker dan vroeger, iedere student mogelijkheden bieden zijn talent ten volle te benutten. Die *honours programmes* zijn een poging om het onderwijs te differentiëren en meer aan te passen aan de individuele talenten van de student. Dat gaat zeker niet ten koste van de aandacht voor andere studenten. Het honours programme aan de EUR wordt bovendien separaat gefinancierd door het College van Bestuur. Het is een fabel dat geld dat in dergelijke programma's gaat zitten wordt weggehaald bij regulier onderwijs. Daarnaast zie je vaak dat docenten bereid zijn iets extra's te doen omdat ze het leuk vinden om met uitzonderlijk gemotiveerde studenten te werken. Ik ben een groot voorstander van die honours programmes."

Topuniversiteiten bestaan niet in Nederland

"De manier waarop wetenschappelijk onderwijs in Nederland wordt gefinancierd, leidt ertoe dat er geen topuniversiteit kan ontstaan. De top aan Harvard ontstaat omdat studenten 40.000 dollar per jaar betalen, waardoor er dus veel geld beschikbaar is om toponderzoekers aan te trekken. Wij vragen geen hoge bedragen van studenten. Bovendien kent Europa, anders dan de VS, geen traditie waarbij particuliere sponsoren universiteiten steunen. In Nederland wordt het hoger onderwijs door de belastingbetaler gefinancierd. Niettemin is er aan de Nederlandse universiteiten het besef ontstaan dat ook Nederlandse wetenschappers aansluiting kunnen vinden bij de wereldtop. Dat besef was er absoluut niet in de jaren zeventig. Je kunt nu publiceren in de beste internationale tijdschriften en velen doen dat nu ook. Ondanks de teruglopende financiering van het hoger onderwijs is er iets veranderd. Er is een klimaat van topsport ontstaan onder wetenschappers." EM

Prof.dr. Henk Schmidt

(1947) is hoogleraar psychologie en decaan van de faculteit der Sociale Wetenschappen van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij speelde een belangrijke rol bij de ontwikkeling van probleemgestuurd onderwijs van de Universiteit Maastricht en was de 'bouwdecaan' van de psychologieopleiding aan de EUR. Zijn onderzoeksinteresses liggen op het terrein van leren en geheugen. In 2006 ontving hij de 'Distinguished Career Award' van de American Educational Research Association, vanwege zijn onderzoek op het gebied van probleemgestuurd onderwijs en zijn werk op het terrein van de cognitieve psychologie van medische expertise. Hij heeft meer dan 350 artikelen, boeken en hoofdstukken op zijn naam staan.

Jaar zonder kerst

door Ernest van der Kwast **illustraties** Enio Ramalho

Er zijn veel taartenwinkels in Lviv, Oekraïne. Het is er warm, de muziek staat zacht en er werken mooie vrouwen die uit verveling met je flirten. De taartenwinkels zijn voor toeristen, maar die zijn er nauwelijks in de winter in Lviv. Er zijn eenzame mensen in de winter. Ze eten taart, likken hun vingers af en vergeten even dat ze alleen zijn. Hoe groter de taartpunt, hoe groter de eenzaamheid, en meestal ook: hoe groter de persoon. Ik heb een beer van een vrouw een hele chocoladetaart zien verorberen terwijl de tranen over haar wangen liepen.
Ik begin mijn dagen in een taartjeswinkel die de naam Fresca draagt. Ik drink er elke ochtend espresso, lees een hoofdstuk in *Verre jaren* van Konstantin Paustovskij en lach naar Katia. Ze is een van de vier vrouwen die in Fresca werkt. Buiten is een schaatsbaan opgespoten en klinkt van 's middags tot 's avonds laat stroperige muziek uit grote luidsprekers. Meisjes op witte kunstschaatsen en jongens op ijshockeyschaatsen draaien hier om elkaar heen, een paringsdans op het ijs. Soms valt er iemand, en als je geluk hebt, valt er iemand anders op je. Binnen zit ik, een raadsel voor de vier vrouwen van Fresca. Het enige wat ze weten is dat ik elke dag kom en espresso drink. Soms bestel ik worteltaart. Ook ik ben eenzaam.
De treinreis duurde achtentwintig uur. Dwars door Duitsland, door Polen. Het traject Poznan – Przemysl is grauw als as. De lucht, het land, de modder – alles is grijs. Er zitten drie andere passagiers in de coupé, ze slapen. Eén ervan snurkt, luider dan het geluid van de ijzeren wielen van de trein. Ik kijk uit het raam, naar de decembertreurnis. Soms zie ik een paard over een akker lopen, een huis in de verte, rook uit de schoorsteen. Hier, bedenk ik, woont de boer en zijn vrouw. Ze zitten aan tafel en eten aardappelen. Ze kauwen, ze zwijgen. Het leven is een storm. Maar ze hebben zich goed aan elkaar vastgehouden. Nu is de wind afgenomen, takken zijn afgerukt, er is een kalf verdronken, maar zij zijn er nog.
In Przemysl is de grensovergang. Het is avond, het sneeuwt. Ik vrees de douaniers. Wie de grens tussen Polen en Oekraïne oversteekt, moet soms twintig uur wachten, althans dat vertelde mijn informant. Maar de douaniers laten mij zonder problemen door. Ze lezen in mijn paspoort dat ik Nederlands ben en beginnen trots Duits te spreken. Ik doe alsof Duits mijn moedertaal is en antwoord: *'Alles gut, danke schön.'*
Met een groene koffer achter me aan loop ik over het perron. De sneeuw onder mijn voeten, onder de wieltjes knerpt. Dan is daar de andere wereld. Oude treinstellen, cyrillische letters. Kolen en kachels. Ik word naar binnen getrokken, alsof het een verhaal is, een sprookje waarin ik verdwijn. Er wordt gekookt en gedronken, er wordt gerookt en gesmokkeld. Niemand lijkt me te zien. Hoe groot en groen mijn koffer ook is. *'I want to buy a ticket,'*

zeg ik tegen een man die met een vensterkozijn door het gangpad loopt, tegen mannen met zakken uien, balen meel. Ze hebben witte hemden aan, de armen bloot. Het is warm, boven de dertig graden. Op de vloer liggen tapijten. De witte kou buiten is nauwelijks nog voorstelbaar.

Na een tijdje wijst iemand naar een coupé. Hier word ik opgelicht. Hier wordt iedereen opgelicht die euro's heeft. Maar met een glimlach, een handdruk, en mijn koffer wordt gedragen. Ik beland in een coupé met zes bedden en negen mannen. Ze roken en kijken. Mama, denk ik, lieve mama, dit is het einde. Ik word beroofd, vermoord en uit het raam gegooid. Wilde honden zullen mij opeten.

In plaats daarvan gaat er een fles open, brandend water stroomt door mijn keel. Lviv is het enige wat ik de mannen duidelijk kan maken, dat ik naar Lviv ga. Ze antwoorden in het Oekraïens. Er worden verhalen verteld, ik begrijp er niets van. Ik ben moe, ik ben al meer dan twintig uur onderweg en het jaar was zwaar, elke maand een baal meel. Ik val met mijn hoofd op een blote schouder in slaap. Een kussen van botten, spieren en haar.

'Lviv,' hoor ik dan. De mannen roepen: 'Lviv! Lviv!' Ze schudden mij wakker en helpen me met mijn koffer. Ik word het gangpad in geduwd. Het duurt even voordat ik weet waar ik ben. Maar dan sta ik al buiten. In de sneeuw, in de kou, in de nacht. In Lviv.

Katia, alleen haar naam kan ik ontcijferen. Haar collega's zijn cyrillische raadsels die nadere bestudering vergen. Een riskante onderneming: het personeel van Fresca draagt de naamkaartjes op hun borst. Katia, dus. Ze is klein en blond, een meisje nog, een fantasie als dit fictie zou zijn. We flirten, dat wil zeggen: ik kijk op uit *Verre jaren* en haar reebruine ogen kijken naar mij. De tijd stopt, en even zijn er alleen ogen die in ogen kijken, dan, heel langzaam, verschijnen blonde, bijna onzichtbare wenkbrauwen en een rode mond waar een glimlach doorheen breekt, en tikt de tijd verder.

Het zijn de dagen dat mijn zoon door de kritieke periode van twaalf weken zwangerschap heen komt, bijna drieduizend kilometer verder. Hij is een weekdier in een vredige zee. Toch is er angst. Er is ongelooflijk veel angst. Ook in kalme wateren kunnen we verdwijnen, en hij is nog zo klein, zo weerloos. Een golf kan hem wegspoelen, en dan zal hij nooit meer terugkomen. De moeder praat met het diertje in zijn zachte schelp, ze fluistert: 'Je hoeft niet bang te zijn.' Ik sluit mijn ogen en zie het donkere water voor me dat hem omhult, de oeroude oceaan waar we allemaal vandaan komen, waar de duisternis wonderlijker is dan alle fabels bij elkaar, de plek waar onze geest wordt geboren, waar ook de geest van mijn zoon zal ontstaan. Ik prevel een gebed.Het is een jaar zonder kerst, een eenzaam

einde. In Oekraïne geldt de Juliaanse kalender, kerst valt in het nieuwe jaar, op zeven januari. Mijn trein vertrekt op zes januari. Het kan dus, de kerst ontvluchten. Het is mogelijk. Zo eet ik taart op eerste kerstdag die een dag als alle andere is: volle trams, snijdende kou, vurig verlangen naar troost, tederheid. Katia lacht naar mij als ik aan een tafeltje plaatsneem en mijn boek uit mijn tas haal. Door het dubbele glas van de ramen komt de muziek van de ijsbaan. Paustovskij schrijft: 'De winterdagen waren kort. Het begon al te schemeren terwijl ik nog op het ijs was. Er verscheen een militair orkest. Gekleurde lampjes floepten aan. Meisjes van het gymnasium in korte bontmanteltjes reden zwierend in het rond, hun handen in kleine mofjes gestoken. De jongens schaatsten achterstevoren of reden gehurkt op één been met het andere recht naar voren gestrekt.'

Ik ben honderd jaar te laat geboren denk ik als de titanische hit van Céline Dion door het dubbele glas heen klinkt. Ik zou een hele worteltaart kunnen opeten, en dan zou er nog plaats zijn voor een chocoladetaart en daarna voor een marsepeintaart. Maar ik kijk terug, in de ogen van Katia.

Vier dagen later staan we tegenover elkaar op de dansvloer van club Picasso. De muziek is verschrikkelijk, hits, hits, hits. Ter afwisseling wordt er een act opgevoerd door twee zigeuners. Ze gooien over en weer met kleine ballen. Het publiek staat er in een kring omheen. Applaus zweept de acrobaten op, ze gaan steeds sneller gooien met de ballen. Dit is vermaak, dit kan ook vermaak zijn, als je cynisme maar niet meer dan een ons weegt.

Ik zie Katia staan, ze ziet mij niet. Ze is te druk met het volgen van de ballen. Als er muziek wordt opgezet, staat ze opeens voor me. We dansen zoals twee mensen dansen die tegelijkertijd bedenken wat ze tegen elkaar kunnen zeggen, houterig, belachelijk. Uiteindelijk ben ik het die naar de bar wijst. Katia beantwoordt mijn gebaar door mijn hand vast te pakken. Haar hand is klein, haar vingers zijn zacht. Ze neemt me mee naar de bar in de kelder. Katia bestelt, ik betaal. Daarna gaan we zitten en drinken twee mierzoete, blauwe cocktails. Ik kan niet vragen wat er in onze glazen zit, wat ze van de acrobaten vond, of ze zusjes heeft, of ze Paustovskij kent en van de winter houdt. We kunnen alleen in elkaars ogen kijken. Langzaam schuiven we naar elkaar toe, alsof het koud is. IJskoud. Onze handen, onze voeten, onze buik, onze borst, onze wangen, onze oren zijn van steen.

Later staan we weer op de dansvloer. De muziek is zachter, het is minder druk geworden. Wie nu alleen danst, zal slapen zonder aanraking, zal eenzaam ontwaken, ontbijten, staren uit het raam en zal de hele winter wachten op een stem, een teken van troost.

Gelukkig is Céline Dion ook in club Picasso, ze brengt iedereen bij elkaar. Het stormt, denk ik, het is noodweer, en ik houd me vast. Dat is wat ik doe, ik klamp me vast om niet af te breken. Maar Katia is jong, haar lichaam broos, een loot. Op haar gezicht verschijnt een grimas. Mijn handen laten haar even los, glijden dan over haar billen. Haar mond komt dichterbij. Ze fluistert, maar elk woord is een dreun.'*Do you want me?',* vraagt Katia. Het zijn de eerste woorden die ze tegen me zegt. Er zijn geen andere woorden. Dit is de essentie, de kale kern, dit is wat je overhoudt als je alle afleiding achterwege laat, de versiering schrapt. De woorden van een hoer.

Ik zwijg, ik kan niet zeggen dat ik op de vlucht ben, niet alleen voor de kerst. Dat ik daarom hier ben, in Oekraïne, in Lviv, in club Picasso. Dat ik helemaal niet van dansen houd en eigenlijk ook niet van taart, dat ik zou willen schaatsen en vallen, en dat er dan iemand op mij valt, toevallig, gelukkig. Dat ik vader word, dat er nooit alleen ogen zijn die in ogen kijken. En dat het hart niet van steen is.

Buiten is het stil, alsof het gesneeuwd heeft. Ik moet de lange weg naar het centrum lopen. De bussen rijden niet meer, er zijn geen taxi's te zien. Het is ijskoud. Te weinig gedronken, denk ik, te weinig aangetrokken. Mijn vingers tintelen. De nacht is diep en donker. Morgen is er geen espresso in Fresca, geen worteltaart. Misschien is dit troost: het jaar zonder kerst is bijna ten einde.

In de woning zonder verwarming trek ik een pyjama aan, daaroverheen een trui. Ik ga in bed liggen, in het donker van de nacht. Ik voel me klein, ik ben klein, een foetus in donker water, een wimper in een espresso.

Ik hoor de stem van de moeder, ik hoor jou zeggen, fluisteren: 'Je hoeft niet bang te zijn.'

Ik ben niet bang.

Ernest van der Kwast is aan de EUR afgestudeerd als fiscaal econoom en is thans schrijver.

DE AL GORE VAN DE VASTGOEDSECTOR

Dirk Brounen (32) is hoogleraar 'Real estate & finance' bij RSM. De vergrijzing en de krediet-crisis zijn zware molenstenen, dat ziet hij ook wel. Maar in een hoekje de treurige viool spelen? "Geen denken aan op deze leeftijd. Bovendien: Nederland staat er helemaal niet zo slecht voor."

tekst Daan Rutten **fotografie** Levien Willemse

Veel media-aandacht voor hem, de laatste tijd. En het valt Brounen op: "Je hebt een voorgesprek met een journalist van de radio over onderwerp A. En uiteindelijk kom je in het programma over het onderwerp Apocalyps te praten. De media willen horen dat het slecht gaat. Als ik dan kom met het verhaal: het valt wel mee, is dat merkbaar toch een beetje een domper. Toch valt het ook wel eens mee, wanneer je naar de feiten kijkt." De vergrijzing, zegt hij, is voor Nederland typisch een voorbeeld van 'het valt wel mee'. Hoewel Brounen enkele jaren geleden wel de noodklok luidde over een ernstig gevolg van de vergrijzing.

Die boodschap van hem, geadresseerd aan de verhuurders van kantoren, is nog steeds even urgent. Brounen zag toen, tot zijn spijt, vooral opgehaalde schouders. Want de kantorenmarkt is volgens hem aan het rotten. Nederland vergrijst en de beroepsbevolking neemt allengs af. De dienstensector nadert volgens zijn analyse een punt waarop groei uitgesloten is. "En ik zie eigenlijk ook geen ander mogelijk verhaal." Resultaat: kantoren komen leeg te staan. Voor wie Amsterdam-Slotervaart een beetje kent: "Het heeft hier en daar al het gezicht van een *ghost town*."

Leegstand van kantoren is voor de economie een serieus probleem dat samen hangt met de vergrijzing. Brounen: "Het is ontstaan uit een visie van kantoorverhuurders die eigenlijk vooral vasthouden aan de verwachtingen van de afgelopen decennia: er was altijd wel groei van arbeid en personeel. Dat lijkt nu toch echt een keer voorbij."

Is dat catastrofaal voor de sector? "Niet wanneer de kantorenmarkt inziet dat behoeften veranderen. Er zijn oplossingen. Je zou ook kantorenpanden om kunnen turnen tot woningen. Oké, dat is niet zo leuk voor de verhuurder die meende veel te verdienen aan de bedrijven die de panden huren. Mensen zijn ook vaak weigerachtig om hun aanvankelijke plan, ook al is dat niet meer rendabel, voortijdig af te breken. De *sunk-cost fallacy* heet dat gedrag. Ondertussen is er een steeds grotere behoefte aan woningen in Amsterdam. Met de vergrijzing zal die behoefte een wat andere vorm krijgen. Daar kan je op inspelen. Zoals autofabrikanten die hierop anticiperen door alsmaar comfortabelere auto's te maken, zo zou de vastgoedsector dat ook kunnen doen. Er komen meer ouderen die langer en vaker alleen leven, dus de vraag naar appartementen neemt alleen maar toe."

Log, saai en degelijk De vergrijzing, gezien als nationaal probleem *an sich*, is iets waar Brounen zich eigenlijk helemaal niet zo druk om maakt. "In tegenstelling tot een land als België heeft Nederland het goed voor elkaar. Wij sparen ons pensioen bij elkaar, terwijl in veel andere landen de beroepsbevolking opdraait voor de uitkeringen aan de ouderen. In een situatie van vergrijzing is dat onhoudbaar. Ook zijn we bezig met iets meer marktwerking in de zorgsector, waardoor de zorg overeind moet kunnen blijven."

En de kredietcrisis? "We zullen iets krimpen. Maar Nederland heeft er profijt van dat het een tamelijk log, saai en degelijk financieel systeem heeft. De doorbloeding verloopt zo traag in bijvoorbeeld de huizenmarkt en de overstap van huurwoning naar koopwoning, dat het probleem als het ware stolt. Ook hebben we denk ik geen lijken in de kast, zoals België dat heeft. Het is schier onmogelijk geworden om daar het pensioensysteem nog te hervormen."

Er zijn andere maatschappelijke problemen die Brounen wil aanpakken tijdens zijn hoogleraarschap, zonder apocalyptisch te gaan denken. "Ik houd me vast aan reële problemen, waarbij je goed de feiten en data in kaart kan brengen, naar plaats en proportie. De schaduwkant van de vastgoedmarkt bijvoorbeeld, met witwaspraktijken en fraude, daar wil ik mee aan de slag naast mijn eigenlijke leeropdracht. Ik zag laatst nog eens de film van Al Gore over het milieu, 'An Inconvenient Truth'. Ik was misschien een beetje de Al Gore van de kantorenmarkt. Er is veel mis, maar Gore liet ook zien dat wanneer je allerlei verbeteringen aanbrengt, je een heel eind kan komen. Of die berekeningen van hem nu kloppen of niet, die instelling is volgens mij constructiever dan de Apocalyps verkondigen op basis van anekdotes en beleving."

EEN OPTIMIST IS

NOOIT TEVREDEN

tekst Piet Molendijk en Tina Rahimy **fotografie** Ronald van der Heerik

Enkele jaren geleden adverteerde *Filosofie Magazine* met een uitspraak van de negentiende-eeuwse Duitse filosoof en raspessimist Arthur Schopenhauer (1788 -1860) "Het allerergste komt nog". De reacties op de T-shirts en posters met deze slogan konden verrassend gemakkelijk in twee categorieën worden ingedeeld. "Ja, dat is waar", zei bijvoorbeeld de gepensioneerde hoogleraar en schoot in de lach. "Ja, dat is waar", zei ook de jonge student en keek verschrikt. Het pessimisme van de Duitse filosoof was een late reactie op een achttiende-eeuwse filosofische strijd over de morele rechtvaardiging van de wereld, een strijd die even hartstochtelijk werd gevoerd als de discussies over de verklaringen van de fysische werkelijkheid binnen de opkomende natuurwetenschappen.

*

Het woord optimisme is opmerkelijk genoeg ontstaan als scheldwoord. Nadat de Duitse filosoof Gottfried Wilhelm Leibniz (1646 -1716) had uitgelegd dat deze wereld de beste van alle mogelijke werelden is, werd hij in een tijdschrift van Franse Jezuïeten uitgemaakt voor 'optimist'. Hoewel Leibniz zelf nooit het woord optimisme heeft gebruikt, ontwierp hij wel degelijk een *systeem van het Optimum* met zijn beroemde theodicee. Met deze laatste term, geïntroduceerd in zijn *Essais de Théodicée: Sur la Bonté de Dieu la Liberté de l'Homme et l'Origine du Mal* (1710), benoemt hij het zoeken naar een verklaring voor de aloude vraag: 'Hoe kan een almachtige en goede God bestaan, tegelijk met het lijden en het kwaad in de wereld?' In de door en door religieuze wereld van de middeleeuwen was het kwaad een marginale anomalie, veroorzaakt door de verkeerd gerichte wil van de mens. Aan het begin van de moderniteit staat met deze vraag het bestaan van God op het spel. Als God almachtig is, dan veroorzaakt hij het kwaad en is hij dus niet algoed, en omgekeerd, als hij algoed is, hij blijkbaar niet machtig genoeg om die goedheid te realiseren. Een theodicee bestrijdt dit en rechtvaardigt God.

*

Leibniz verklaart het lijden door aan te tonen dat onze wereld de beste is van alle mogelijke werelden. Volgens het – eveneens door Leibniz geformuleerde – *principe van de toereikende grond* heeft alles in de wereld een bepaalde oorzaak, die, als de wetenschappen voortschrijden, ook aanwijsbaar is. Alles is in principe logisch verklaarbaar, ook deze wereld. Op de toentertijd gebruikelijke wijze trekt hij een mathematische vergelijking waarin God met een minimale calculerende inspanning het maximale realiseert. Dit kwantitatieve maximum krijgt dan een kwalitatief pendant in het *optimum*, het beste, het mooiste en het moreel goede. Zoals het maximum altijd een geheel, en nooit een onderdeel betreft, zo is het optimum ook nooit volledig aanwezig in details. Fragmenten van de wereld kunnen tekortschieten en daarom als kwaad worden aangeduid. Alleen het geheel is optimaal. Door deze gedachte verzoent Leibniz zich met de bestaande wereld in het vertrouwen dat alleen het geheel Gods werk ten volle toont. Het optimisme is de verzoening met de bestaande wereld. Kortom, beter dan dit kunnen we niet verwachten. Omdat God eveneens onderworpen is aan de logica, rechtvaardigt Leibniz' theodicee niet zozeer het bestaan van God, alswel wordt God onderworpen aan het menselijke begrip van de wereld. Niet alleen kan de wereld niet anders zijn, maar God had ook niet anders kunnen handelen. En juist dit laatste is een steen des aanstoots voor de Franse Jezuïeten. Als God wiskundig verklaard wordt, dan wordt de almachtige de vrijheid ontnomen om willekeurig in te grijpen. Bovendien is in de best mogelijke wereld het kwaad geen tegenhanger van het goede, maar louter een functie van het harmonieuze geheel.

*

Het optimisme in de best mogelijke wereld te leven kreeg een gevoelige knauw door de aardbeving van Lissabon in 1755. Een tsunami die verwoestingen aanbracht aan beide zijden van de Atlantische Oceaan, vernietigde een van Europa's luisterrijkste hoofdsteden waarbij het dodental opliep tot 40.000. In een wereld waarin de herinneringen aan de godsdienst- en burgeroorlogen aan het vervagen waren ten gunste van moderne inzichten in rationele vooruitgang, veroorzaakte de aardbeving een trauma dat door geen enkele theodicee verklaard kon worden.

*

Deze aardbeving gaf Voltaire (1694 -1778) het ultieme argument om Leibniz te bekritiseren. In zijn *Candide, of het optimisme* uit 1759 bekritiseert de Verlichtingsfilosoof Voltaire in het personage Pangloss, Leibniz' optimistische uitleg van de religie. Hij drijft de spot met de gedachte van de best mogelijke wereld. We weten wel beter, de wereld is vol van ellende, oorlog en armoede, en het domweg accepteren hiervan biedt geen enkele verklaring. Het geloof in de beste van alle werelden wordt niet alleen gelogenstraft door het onvermijdelijke lijden, maar leidt zelf bovendien tot inertie, een louter passief ondergaan van alles wat geschiedt. Volgens Voltaire leidt optimisme aleen maar tot fatalisme. En dat is, in een eeuw waarin 'het licht van de rede' begint te stralen, een gepasseerd station. We moeten ons niet langer verzoenen met de wereld, maar haar verbeteren.

*

En hoewel Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) in een brief Voltaire nog laat weten dat juist het optimisme troost biedt om het ondraaglijke te verdragen, lijkt de discussie beslecht. Immanuel Kant (1724 -1804) trekt de conclusie. Hoewel de successen van de (natuur)wetenschappen de wereld steeds beter verklaren, moeten we erkennen dat een morele rechtvaardiging, zoals de theodicee wil, zich onttrekt aan de wiskundige logica.

*

Filosofen spreken daarna nauwelijks meer over het optimisme. Vanaf het begin van de negentiende eeuw wordt het woord louter gebruikt om een stemming uit te drukken als tegenhanger van het pessimisme. Een optimist heeft de neiging, zo zegt *Van Dale*, alles van de beste kant te bezien. In de bekende illustratie is hetzelfde glas voor de optimist halfvol en voor de pessimist halfleeg. De wereld is dezelfde, de houding verschilt. Vaak wordt er dan nog aan toegevoegd dat de optimist naïef is en de pessimist realistisch. Een optimist houdt het vol door de ellende om zich heen te ontkennen, terwijl de pessimist weet dat het toch nooit wat zal worden.

*

Maar wellicht is het optimisme opnieuw te enten, tegenovergesteld aan weleer. Is niet juist de optimist *ontevreden* met de bestaande wereld? De pessimist en optimist verhouden zich tot een wereld die bestaat. Of het glas halfleeg of halfvol is maakt voor het de feitelijke inhoud van het glas niet uit.

En juist door deze logica blijft de tegenstelling in stand. In een iets andere logica waarderen beide posities de feitelijke situatie moreel. Optimisme duidt in deze zin niet op naïviteit maar op de wil betrokken te zijn bij datgene wat om ons heen gebeurt. Het gaat om een wil tot verandering, omdat het moet. De optimist ziet ook wel in dat de wereld lang niet altijd fraai is, maar juist daarom verzet hij zich tegen de bestaande wereld, of, met een groot woord, tegen het dagelijkse onrecht. Terwijl de pessimist in de tegenstelling blijft hangen en zich, als een omgekeerde Leibniziaan, verzoent met de bestaande situatie. In de opheffing van de tegenstelling leidt de erkenning van het onrecht niet tot verlamming, omdat de optimist zich richt op de handelingen die de situatie veranderen. Het optimisme is dan – in de realistische erkenning van het kwaad – de minimale wil om betrokken te blijven, om geëngageerd te leven.

*

Hannah Arendt (1906-1975) reduceert in haar *On Totalitarianism* het begrijpen van de wereld juist tot deze wil tot engagement. Het begrijpen verzoent ons niet meer, à la Leibniz, met de bestaande orde. Na de gruwelijke rampen van de twintigste eeuw weet Arendt dat er gebeurtenissen plaatsvinden die onze verklaringen beschamen. En ook al herneemt de geschiedenis zijn loop, er is evenmin sprake van een vanzelfsprekende vooruitgang, zoals de verlichte Voltaire hoopte. Het begrijpen komt niet voorbij de schok, maar ageert direct, kijkt de wereld in de ogen, en eist een onmiddellijk verzet tegen de realiteit, wat deze realiteit ook moge zijn.

*

Engagement als optimisme en verzet tegen 'de best mogelijke wereld' zijn zo hetzelfde. Engagement als handelen dat ingrijpt, onderscheidt zich van handelen dat verricht wordt om een doel daarbuiten, hoe nobel of idealistisch dat ook is. Geen *community service* voor het CV, maar de wil een ander de helpende hand te bieden. Dit optimisme onderscheidt zich van het panische optimisme dat met de kreet *'het is toch allemaal niet zo erg'* bijna hysterisch het vermeende geluk van de bestaande wereld wil vasthouden. Een hedendaagse houding die als 'angstaanjagende vrolijkheid', zoals Wim T. Schippers haar ooit benoemde, bezwerend oproept geen onnodige spoken te zien. Maar daarbinnen wordt ontkend dat het gaat om een betrokkenheid met de wereld die er toe doet, die gelooft in beweging en verandering, hoewel haar uitkomst onvoorspelbaar is. EM.

Tina Rahimy is AiO aan de Faculteit der Wijsbegeerte en doet onderzoek naar de relatie tussen de creativiteit van vluchtelingen en filosofie. Piet Molendijk is studievoorlichter aan dezelfde faculteit.

Optimisme verbeeld door illustrator Enio Ramalho

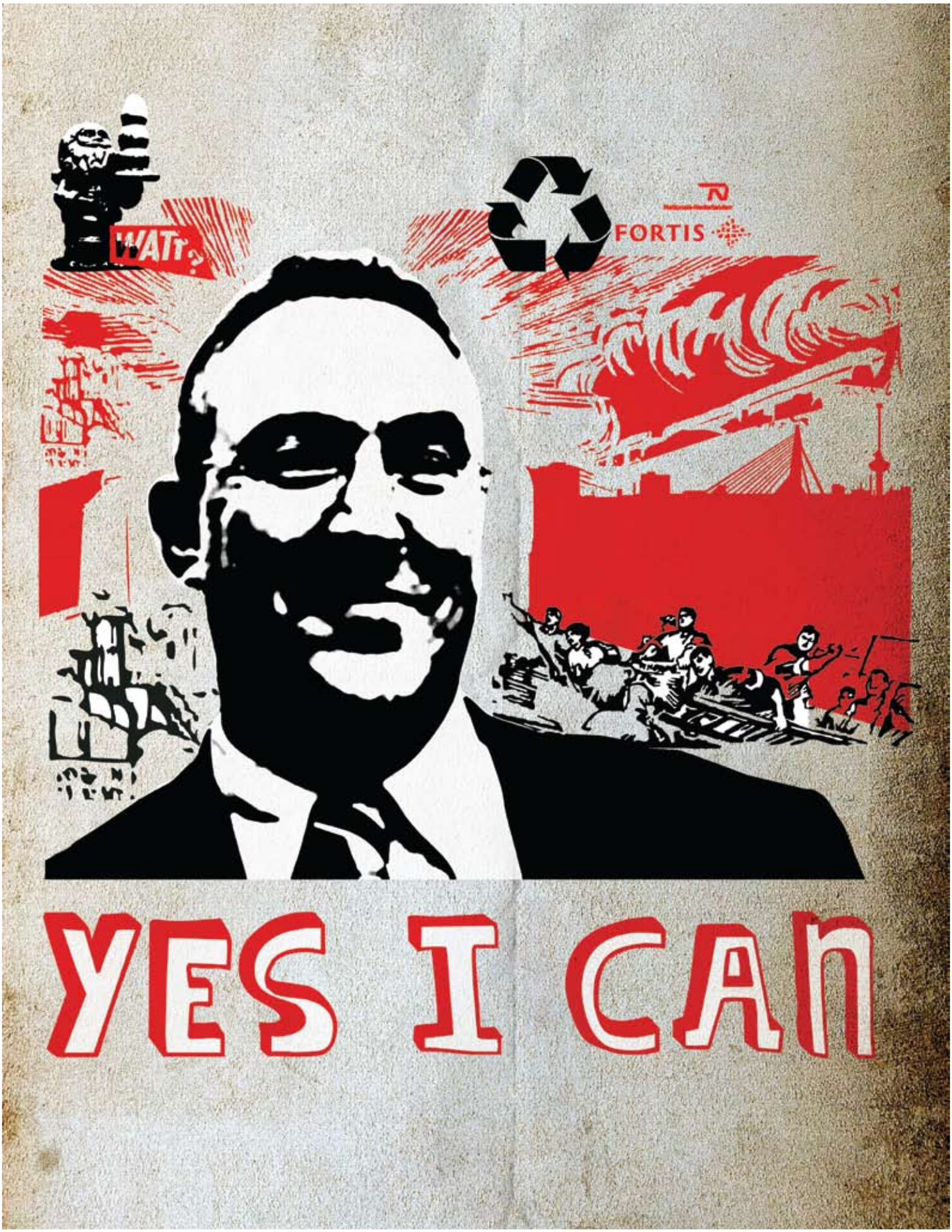

Optimisme verbeeld door Unit20 Grafisch Ontwerpers

VREDE MET DE GESCHIEDENIS

Michel Reinders (29) schreef zijn dissertatie aan de EUR over het politieke 'rampjaar' 1672, waarin de burgerij via een publiek debat de lynch van de gebroeders De Witt aanjoeg. Tja. Mensen blijven gewelddadig. Maar dat is geen reden om niet meer aan geschiedenis te doen.

tekst Daan Rutten **fotografie** Levien Willemse

Wordt de mens wel wijzer van de geschiedenis? Of hebben we niets aan de geschiedenis? "Wat een oneerlijke vraag." Michel Reinders steigert meteen. "Waarom moeten wij historici ons altijd maar verantwoorden voor wat we doen? We moeten begrijpelijk schrijven voor iedereen. Een wiskundige hoeft dat niet. Over geschiedenis wordt dan wel gezegd: 'Men moet er iets aan hebben.' Aan een bioloog die beestjes onderzoekt op een tropisch eiland vragen we ook niet meteen naar zijn directe nut. De historicus is net zo min een gids of moreel ijkpunt, ook al zag hij dat vroeger vaak wel zo. We zijn wetenschappers die onderzoeken hoe iets heeft kunnen gebeuren. En wetenschappers die op directe wijze de politiek of beleidsmakers ten dienste willen zijn, begeven zich op een gevaarlijk pad."

Maar is het niet om treurig van te worden? Om in je eigen metier steeds weer te moeten constateren dat de mens niet leert van de geschiedenis? Onzin volgens Reinders. "De moord op de De Witts is weer anders dan alle andere moorden daarna. De geschiedenis is volgens mij niet cyclisch. Dus daar raak ik niet teleurgesteld van. Ik onderzoek niet hoe het 'zou moeten'. Ik ben geïnteresseerd in hoe het geweest is."

Krachten bundelen De revisie van ingebakken, onjuiste historische aannames is voor Reinders al motivatie genoeg om geschiedwetenschap te bedrijven. Gemakkelijk werd voorheen aangenomen dat de gebroeders Johan en Cornelis de Witt zijn gelyncht door het oranjegezinde gepeupel, dat als marionetten door de regenten was bespeeld. Het proefschrift 'Printed Pandemonium' van Michel Reinders, waarvoor hij talloze politieke pamfletten onderzocht uit dat jaar, geeft een ander verhaal. De gegoede en geschoolde burgermannen mengden zich succesvol in de politiek. Zij verkondigden verschillende meningen via allerhande pamfletten en schotschriften.

De afloop was niettemin huiveringwekkend met die legendarische lynchpartij. Toch is Reinders' analyse positiever over dat rampjaar in de geschiedenis: "Al was de sfeer gewelddadig dat jaar, uiteindelijk vielen er weinig doden. Er was dus wel degelijk enige orde. De revolte was er ook omdat de burgers zich zorgen maakten over de overheid: die overheid leek nauwelijks daadkrachtig genoeg om Frankrijk buiten de deur te houden. Drie provincies waren al onder Frans bewind. Je zag dat burgers zich mobiliseerden via pamfletten. Voorheen was de burger vooral met zijn eigen kring bezig, bewoog hij zich in losse verbanden. Nu zag je dat de burgers eigenlijk voor het eerst hun krachten bundelden tegenover de regenten. Dat was ook een vernieuwing. Je zou het met enige chargering de geboorte van de Nederlandse burger kunnen noemen. Anders dan voorheen is aangenomen, kan je nu niet meer zeggen dat de burger in zijn geschriften alleen maar representeerde wat hem van hogerhand door de regenten werd opgelegd om te denken en te schrijven."

Amorfe massa Kennis van het verleden kan catastrofes in het heden en de toekomst moeilijk voorkomen. Die 'illusie' heeft Reinders simpelweg niet. Maar toch blijft er ook voor hem wel wat idealisme over in zijn ambacht: "We kunnen niet zonder een gedeelde geschiedenis en zonder gedeelde waarden. Wanneer je niet meer weet wie je gisteren was, kan je vandaag niet leven. Geschiedenis is dus nodig als bindmiddel. Ook kan je soms wel degelijk parallellen trekken met vandaag. Met de revolte van Fortuyn zag je ook dat 'gegoede burgers' zich bemoeiden met de politiek. Het is zeer kortzichtig om die 1,6 miljoen stemmers op Fortuyn af te doen als volks of dom en als één amorfe massa. Van geschiedenis en veel lezen kun je wel genuanceerder leren denken. Dus ik laat me niet ontmoedigen."

in&uit

Kerst met de hand op de knip

Het is de duurste maand van het jaar en de kredietcrisis slaat in alle hevigheid om zich heen. Maar geen nood: *Erasmus Magazine* denkt mee, ook in de kerstvakantie. Vijf uitgaanstips voor studenten met geen geld en twee weken vrij.

Nynke Laverman

Tip 1: Zoek de korting

Verbazend veel musea en theaters doen hun best om mensen te trekken, studenten in het bijzonder. Museum Boijmans van Beuningen, dat op woensdagen helemaal gratis is, biedt studenten de rest van de week vijftig procent korting, evenals de Kunsthal en het Nederlands Fotomuseum. Zo ben je voor een paar euro een hele middag zoet. De Kunsthal is een aanrader, met deze maand vijf lopende tentoonstellingen, onder meer met werk van de beeldhouwer Alberto Giacometti, foto's van lichaamsbeharing van fotografe Herlinde Koebl en de portretten die Jan Banning voor zijn serie 'Bureaucratia' maakte. Ook het Schouwbugplein biedt legio mogelijkheden. Klassieke muziek duur? Welnee. De Doelen geeft studenten de mogelijkheid om vanaf een uur voor aanvang kaarten te kopen voor niet uitverkochte voorstellingen. Concreet: concerten van de Friese fadokoningin Nynke Laverman (normaal € 39) of pianist Wibi Soerjadi (€ 45) kosten dan maar vijf euro. Zo kun je nog eens iets proberen.

Tip 2: Maak een wandeling

'Ik ben al lopend tot mijn beste gedachten gekomen en ik ken geen gedachte zo bedrukkend of men kan er wel van weglopen', zei de Deense filosoof Søren Kierkegaard ooit. Rond de kortste dag van het jaar

biedt de frisse buitenlucht misschien wel *de* oplossing om een wortelschietende najaarsdip te ontvluchten. Goed voor het humeur en de gezondheid, en weldadig bij een hardnekkige kater.
Wandelen, is dat niet voor bejaarden en burgertrutten? Natuurlijk, maar dat betekent niet dat het niet leuk kan zijn. Je zou ze de kost moeten geven, mensen die al jaren in Rotterdam wonen en niet meer van de stad zien dan wat ze op hun dagelijkse woon-werk-uitgaansroute tegenkomen. Dus stap eens op de fiets naar Hillegersberg en wandel langs de Rotte, loop op zondagmiddag een rondje Kralingse Plas (voor filezoekers) of doe de bruggenloop en geniet van de skyline. Geen inspiratie? Running Chicken ontwikkelde een gratis graffititour door Rotterdam. Ga naar *rotterdamroots.nl* en download de routebeschrijving voor op je mp3-speler.

Tip 3: Win die tickets

Overal staan ze; in de krant, op websites, in mails: oproepen om gratis kaartjes te winnen voor een concert, tentoonstelling of film. Het is een van de weinige redenen om je op nieuwsbrieven van culturele instanties te abonneren, want verbazingwekkend genoeg loont het vaak om een mail te sturen. Omdat iedereen schijnt te denken dat de onderneming kansloos is, vallen de fanatiekelingen die wél reageren regelmatig in de prijzen. Waarom niet? Meestal hoef je niet eens een slogan te verzinnen of

vraag te beantwoorden, maar is een reactie met naam en telefoonnummer voldoende.

Tip 4: Gebruik je OV-jaarkaart

Hoewel ook de agenda's van studenten (in hun streven naar vuistdikke cv's) tegenwoordig vol staan met 'belangrijke' afspraken, is er nog steeds voldoende vrije tijd. Maar met tijd gaat het als met de OV-jaarkaart, en alle andere waardevolle dingen van het leven: je beseft pas wat je hebt als je het kwijtraakt. Dan te bedenken hoeveel mensen er nog nooit op de Martinitoren in Groningen hebben gestaan, of rond de kerstdagen in het Bourgondische Maastricht zijn geweest. Nederland is te mooi om jezelf op te sluiten in de Randstad, dus profiteer van de mogelijkheid tot gratis reizen, voordat je student-af bent en € 41,30 (!) voor een retourtje Leeuwarden moet ophoesten.
Ook leuk: stap in de tram en rijd mee naar het eindpunt. Verbazingwekkend wat voor avonturen er aan de rand van de stad liggen te wachten. Je hebt geen last van de drang ergens te moeten aankomen en uitstappen kan altijd.

Tip 5: Geef feestjes

Voordelen zijn er in overvloed: feestjes thuis zijn meestal veel leuker en hebben de neiging gruwelijk uit de hand te lopen, je kiest je eigen muziek, er is altijd een slaapkamer in de buurt, je komt makkelijk nieuwe mensen tegen, er mag gewoon gerookt/geslikt/gesnoven worden en een studentenhuis heeft geen sluitingstijden.
Maar dit waren toch *low budget* tips? Klopt, maar een feestje kost zoveel niet, helemaal als je de uitnodigingen meerekent die je er voor terug krijgt.
Trouwens: voor twintig euro heb je vijf kratten bier van Nederlands grootste kruidenier (voor de merkfreaks: Euroshopper-pils is écht prima te drinken).
Voor een avond doorzakken in het reguliere uitgaansleven tel je toch al gauw het dubbele neer. **GM**

UIT/GAAN

Waar: Will'ns en Wetens
Bier: € 2,10 (Heineken) Sfeer: 9 Studentikoosheid: 5 Sjanskansen: 7

Als een huiskamer

Rond middernacht komen de asbakken op de bar in Will'ns en Wetens. Het nachtcafé is voor veel mensen als een tweede huiskamer, dus trekt het zich weinig aan van de buitenwereld.

"Als ik het over kon doen, was ik rechten gaan studeren." Het is een uur of één, uit de speakers klinkt het stomende orgel van Jimmy Smith, en Piet zit aan zijn derde Jägermeister met ijs. Hij kijkt me veelbetekenend aan en draait met zijn duim en wijsvinger aan zijn puntsnor. Piet is taxichauffeur, al 43 jaar, en zit op de praatstoel. De barvrouw, die hij aanspreekt met 'Roosje', heeft hem een kwartier geleden subtiel duidelijk gemaakt dat ze even geen zin heeft in zijn betogen over politiek, de euro en schandelijke wegwerkzaamheden, door een paar meter verderop te gaan zitten. Nu heeft Piet het op mij gemunt. "Misschien zou ik toch niet zo'n goede advocaat zijn", grinnikt hij. "Ik ben te anarchistisch." Hij vertelt me dat hij al jaren in een hotel woont en regelmatig rechtszaken aan zijn broek krijgt, omdat hij zijn verkeersboetes en gemeentelijke belastingen weigert te betalen. Ik knik en brom af en toe iets instemmends, maar Piet heeft geen aanmoediging nodig. Voor hem is dit zijn huiskamer. Waar anderen na een dag werken hun vrouw op een klaagzang trakteren, doen vaste gasten van Will'ns en Wetens dat bij de barvrouw, of een willekeurig ander iemand die zich bereid toont te luisteren.
Het is moeilijk om Will'ns en Wetens te beschrijven. Het nachtcafé, dat pas tien jaar bestaat, is een proeflokaal, muziekcafé, drugshol en veilige thuishaven ineen. Het publiek bestaat uit zwervers en eenzame oude mannen, maar er zijn ook studenten en jazzminnende Dizzygangers. Tegelijk is niets wat het lijkt: een in elkaar gezakte man op de bar blijkt een geëngageerde Syrische deserteur en een charismatische dertiger met een hippe bril is gewoon een treurige alcoholist.
Zo is het ook met Piet. Na zijn zoveelste tirade over zakkenvullers bij de overheid, blijkt hij een passie voor muziek te hebben. In een bevlogen verhandeling maakt hij een vergelijking tussen de *freejazz* van Charles Mingus en de symfonieën van Beethoven, alsof hij nooit iets anders gedaan heeft. Hij strooit kwistig met namen van dirigenten en solisten om te besluiten met een liefdesverklaring aan het "mooiste muziekstuk ooit gemaakt": Beethovens derde symfonie. "Die is opgedragen aan Napoleon. En als ik goed luister", zegt hij, terwijl hij zijn rechter vuist naar zijn borstkas brengt, "hoor ik de spijt erin doorklinken." Even lijkt het of hij tranen in zijn ogen krijgt.
Ik bestel een drankje voor Piet en Mohammed, de deserteur. Terwijl ik proost met mijn nieuwe vrienden kijk ik om mee heen, de barvrouw knikt naar me. Als ik over dertig jaar nog alleen ben, wordt dit ook míjn huiskamer. **GM**

Proeflokaal Will'ns en Wetens, Nieuwe Binnenweg 111

►► **Waarheen, waarom**

'In deze mannen heb ik vertrouwen'

Hans Teeuwen zingt? "Hans Teeuwen is vooral bekend van allerlei andere dingen waar ik veel plezier aan beleef. Ik heb gelezen dat het heel goed is, wat hij doet. Dat hij zijn cabaretpersoonlijkheid buitenspel zet en daar echt als zanger staat. Je kent iemand en hebt dus een bepaalde verwachting. Dan is het interessant om te zien dat diegene iets anders gaat doen. De tweede reden is dat de mensen in de band écht goed zijn. Ik zit zelf ook een beetje in de muziekhoek en in deze mannen heb ik wel vertrouwen."

U bent fan van Benjamin Herman, Jesse van Ruller? "Het leuke is: het zijn allemaal jonge mensen. Jazz wordt vaak gezien als een intellectuele, traditionele muziekvorm, maar zij gaan er op een eigen manier mee aan de slag. Wat ik bij Benjamin Herman en Jesse van Ruller erg waardeer – en dat sluit aan bij Hans Teeuwen – is de humor. Ze benaderen het allemaal niet zo serieus."

Hoopt u stiekem op de oude cabareteske Teeuwen? "Ik vraag me af of dat mogelijk is. Misschien kan hij in zijn muziek ook de humor overbrengen, maar ik verwacht niet dat hij daar grappen gaat vertellen." **GM**

'Hans Teeuwen zingt', op 26 december in De Nieuwe Kerk (Den Haag).

***EM** vraagt elk nummer een EUR-docent om een uitgaanstip. Frank Boons, docent bestuurskunde aan de FSW, gaat (als hij tijd heeft) naar 'Hans Teeuwen zingt'.*

VERKEERSSCHOOL AVANTI
Hoog slagingspercentage bij het eerste examen (55 - 60%).
Diverse rijopleidingen. Examendatum direct bekend. Stadhoudersweg 6e.
Telefoon **(010) 4673820 / 4679448**,
e-mail: info@avantirijschool.nl,
www.avantirijschool.nl

KLUNDER ARCHITECTEN *is een middelgroot architectenbureau met ca. 40 medewerkers en gevestigd op loopafstand van de Erasmus Universiteit.*

Ter ondersteuning van het bureau zijn wij op zoek naar een

medewerkster secretariaat (parttime)

Tot de werkzaamheden behoren onder andere:
- het verwerken van inkomend telefoonverkeer
- inkomende en uitgaande post, faxen en e-mailberichten
- het ontvangen van onze bezoekers
- en diverse ondersteunende werkzaamheden.

Ben je accuraat, dienstverlenend, communicatief vaardig, vriendelijk en representatief, dan is deze functie iets voor jou.

Sollicitaties kun je mailen aan: werken@klunderarchitecten.nl

KLUNDER ARCHITECTEN
K.P. van der Mandelelaan 100
3062 MB Rotterdam

GOLDEN TULIP
ROTTERDAM-CENTRE

De perfecte bijbaan!
NACHTRECEPTIONIST (m)

Ben je op zoek naar een leuke bijbaan naast je studie? Dan is dit iets voor JOU!!!

Wij zijn op zoek naar een flexibel, jong, enthousiast & gastgericht persoon met een groot verantwoordelijkheidsgevoel die goed zelfstandig kan werken.
De vacature is voor min. 1 nacht per week van 22.45 uur tot 7.15 uur.
Als nachtreceptionist ben je o.a. verantwoordelijk voor: het toezien op de algemene veiligheid in het hotel, het in- en uitchecken van gasten, het bedienen van de telefooncentrale, kassahandelingen en lichte administratieve werkzaamheden.
I.v.m. de aard van deze functie gaat onze voorkeur uit naar een mannelijke kandidaat.

Spreekt deze functie je aan? Stuur dan je sollicitatiebrief met CV per email naar: (mw) Jori Vos, Front Office Manager, Golden Tulip Rotterdam-Centre, Leuvehaven 80, 3011 EA Rotterdam. jvos@goldentuliphotelinntel.com

GREEN WHEELS

Bijbaan voor ambitieuze studenten!
Customer Care Centre Employee

Ben jij service gericht, assertief en heb je een heldere beschaafde telefoonstem? Wil jij ons Contact Centre komen versterken bij het verwerken van onze inbound telefoontjes & administratieve verwerking? Aarzel dan niet om contact op te nemen via onderstaande gegevens!

Wij bieden: een gemotiveerd jong team, flexibele werkuren & een basissalaris met toeslagen en doorgroeimogelijkheden!

Kijk op: www.greenwheels.nl

www.laptopsupply.nl
case voor iPhone 3G
De Rebel bestaat uit 2 delen: een siliconenjasje en plastic "klauwen". Deze delen beschermen de krasgevoelige iPhone. In zwart, wit, rood en blauw. Extra accessoires meegeleverd. Zie www.laptopsupply.nl. Normale prijs € 24,99. Met code SW08 10% korting! Geldig t/m 31/12/08.

De VVD Schiedam, een enthousiaste fractie, vertegenwoordigd met vier zetels in de gemeenteraad, zoekt een

fractiemedewerker

Wat ga je doen?
Als fractiemedewerker ben je, samen met de woordvoerder op het beleidsterrein, verantwoordelijk voor de inhoudelijke standpuntbepaling en profilering van de fractie. Je voornaamste taken zijn het verrichten van onderzoek ter ondersteuning van fractiestandpunten in schriftelijke en mondeling bijdragen, waaronder moties, amendementen en andere inhoudelijke bijdragen. Het organiseren van werkbezoeken en bijeenkomsten, het verrichten van administratieve taken als correspondentie en onderhoud van de website, het schrijven van persberichten en het onderhouden van contacten met inwoners en organisaties binnen Schiedam.

Wat verwachten we van je?
Je bent een enthousiast persoon, die goed zelfstandig kan werken, niet bang om een berg werk te verzetten en bereid is om op onregelmatige tijden te werken. Je interesse is breed: van onderwijs en milieu tot grondproblematiek en verkeer. Je onderschrijft het gedachtegoed van de VVD en hebt een relevante opleiding en/of relevante werkervaring. Aantoonbare maatschappelijke of politieke inzet is een pré.

Wat kan je van ons verwachten?
Een parttime baan van maximaal 10 uur per week in een hectische, maar politiek boeiende omgeving.
De salariëring is overeenkomstig (gemeente) ambtenarenschaal 6.

Informatie: Ad Mostert, 06-27094913 of Foort van Oosten, 06-25068661.

Reacties: met CV **tot uiterlijk 5 januari 2009** naar: VVD@Schiedam.nl.

MVSD
zoekt
Parttime programmeurs (.NET)
Goede verdiensten
Bel of e-mail: 010-213 45 81
mineke@mvsd.nl

EuroCollege Hogeschool (ECHS)
particuliere school in centrum van Rotterdam, zoekt

stevig talent

voor verschillende functies :
- steunlessen
- secretarieel en
- studiebegeleiding
- receptie-werk
- projectbegeleiding

Bijvoorkeur ouderejaars studenten met pit en ambitie.

Wij hechten veel belang aan inhoud, representatie en betrouwbaarheid.
ECHS biedt versnelde en begeleide MBO & HBO opleidingen aan.

Zie **www.eurocollege.nl** voor impressies

Informatie : e.vandewalle@dimu.nl
Sollicitaties : solliciteren@dimu.nl t.a.v. drs. Mw J. van Gelder.

Op zoek naar een flexibele bijbaan?

NotuBiz b.v. zoekt studenten om op ons kantoor dichtbij Campus Woudestein digitale audio- en videobestanden te indexeren en aan tekstbestanden te koppelen.

Je bent twee dagdelen per week beschikbaar, breed geïnteresseerd en algemeen ontwikkeld. Verder kun je met Windows en Internet omgaan.

Mail je CV of vraag om info aan Thamar van den Brink: t.vandenbrink@notubiz.nl

ADG CONTROL

De bijbaan voor studenten !

"NACHT DUTY MANAGER"

In een 4-sterren hotel nabij Rotterdam.

ADG Control verzorgt al diverse jaren de bezetting van de nachtreceptie in diverse 4-sterren hotels in de Randstad.

I.v.m. uitbreiding van onze opdrachten zijn wij per begin januari en per 1 februari op zoek naar nieuwe nachtcollega´s.

Ben jij representatief, stressbestendig, verantwoordelijk, zelfstandig, flexibel en min. 2 nachten per week beschikbaar?

Ben jij minstens 20 jaar, beheers je Nederlands (vloeiend) en spreek je tevens Engels? Heb je eigen vervoer (een must)?

Wij bieden: GEEN schoonmaakwerk ! , een vaste aanstelling voor 1 of 2 jaar, een BHV en AED opleiding, alsmede goede salariëring en flexibele planning.

Meer weten over deze vacature of andere Nachtreceptie-vacatures, kijk op **www.ADGcontrol.nl**

Direct solliciteren? stuur je CV naar Martin de Zeeuw: **mdz@ADGcontrol.nl**

Vaste oppas gezocht

Vrolijke studente om **2 middagen p.w.** (ma. di. of do.) van **15-18 u.** op onze dochter Pien te passen wanneer ze uit school komt. School is 50 m. van ons huis in Hillegersberg. **€ 25/keer**.
Ook mogelijk om samen in te vullen met vriendin (i.v.m. bv. collegeroosters, vakantie).
Reacties: marchien@stevense.net

adverteren op deze pagina? 010-4081115 of mail naar erasmusmagazine@em.eur.nl info: erasmusmagazine.nl

vooraf

►► Film

23 DECEMBER

The nightmare before Christmas

What if you adore the Santa Claus? Well, you just kidnap the guy and take him to your home village. This is the plan of Jack Skellington, pumpkin king of Halloween town. In the movie we follow him in his quest for Santa Claus. You can characterize this movie of director Tim Burton as a fairy tail for adults. Underneath the nice cartoony images lies a mix of horror, musical and fantasy elements. And in the best tradition of Burton the film contains a weird, ironic sense of humor. So if you are fed up with screaming Christmas movies like The Grinch, here is your alternative.
Location: Room B-3, Woudestein. Time: 19.30-22.00 hrs. English spoken.

►► Tentoonstelling

T/M 8 FEBRUARI 2009

Erasmus in Beeld

Vijfhonderd jaar nadat Erasmus met de Lof der Zotheid een van de invloedrijkste boeken uit de geschiedenis schreef, presenteert Museum Boijmans Van Beuningen een grootschalige Erasmustentoonstelling. Het Louvre heeft bij hoge uitzondering het sublieme portret van Hans Holbein de Jonge uitgeleend. Uit New York, Londen, Madrid en andere wereldsteden komen kunstwerken die voor het eerst in Nederland te zien zijn. De schilderijen, tekeningen, prenten en objecten maken het gedachtegoed van Erasmus inzichtelijk en tonen zijn invloed op de kunst en de maatschappij. ***Locatie: Museum Boijmans van Beuningen. Entree is € 3,00 bovenop entreeprijs (€ 5,00, voor studenten € 4,50, op woensdag gratis).***

►► Debat

10 JANUARI

Vrijmoedig spreken over Jezus

Wat kerken maar moeilijk lukt, kreeg filmmaker Paul Verhoeven wel voor elkaar. Paul Verhoeven vestigde met zijn boek 'Jezus van Nazaret' ook buiten de kerk de aandacht op de historie rond Jezus. In het onlangs verschenen boek 'Een mens vol van Geest – Jezus in woord en beeld' onder redactie van de remonstrantse predikanten Johan Goud en Bert Dicou, handelt het over Jezus zoals hij nu wordt ervaren. Op zaterdag 10 januari wordt een brug geslagen tussen heden en verleden. Dan treedt Paul Verhoeven in gesprek met remonstrantse theologen over Jezus: Wie was hij en wie is hij? ***Locatie: Arminius, Museumpark 3. Tijd: 14.00-16.00 uur. Inschrijven: info@remonstranten.org of tel: 030 - 2316970.***

►► Debat

12 JANUARI

Susan Neiman

In a time where moral judgments seems to be outdated or greater moral dilemmas are reduced to the statement 'who isn't for us, is against us', the American-German philosopher Susan Neiman pledges for a revaluation of the moral thought, and for a new understanding of classical statements such as good and evil, heroship and honesty. In her book 'Moral Clarity' Neiman falls back on the thoughts of Enlightenment in the eighteenth century. This book will be presented by Neiman this evening. And after the presentation she will have a debate with Arjan Vliegenthart (senator of the SP in the 1e Chamber), Daan Roovers (head editor Filosofie Magazine) and Rutger Claassen (political philosopher). Moderation: Erno Eskens (philosopher and publisher).
Location: Arminius, Museumpark 3. Time: 20.00-22.00 hrs. English spoken.

►► Tentoonstelling

T/M 4 JANUARI

25 jaar Centrale Bibliotheek Rotterdam

De Centrale Bibliotheek, ook wel genoemd 'De Waterval' of 'Centre Pompidou aan de Maas', bestaat 25 jaar! Hoe dit het gebouw tot stand kwam, wat er sindsdien veranderd is en wat er nog gaat veranderen is tijdens deze tentoonstelling te zien in vier tijdvakken. Hierbij worden momentopnames getoond uit het dynamische 25-jarig bestaan van dit markante gebouw. Zo is er een videoverslag van de opening uit 1983 met koningin Beatrix. Maar de tentoonstelling blijft niet alleen in het verleden hangen. Het blikt ook vooruit op de toekomst van de bibliotheek.
Locatie: Centrale Bibliotheek 1ste etage, Hoogstraat 110. Toegang gratis.

►► Lezing

19 JANUARI

Academische Winterlezing 2009

Voor de vijfde keer organiseert de Erasmus School of Law de Winterlezing. Prof. Winkel, hoogleraar Rechtsgeschiedenis, zal uitweiden over het rechtssysteem en de rechtsgeschiedenis. Veel meer dan dit wil de hoogleraar nog niet over de inhoud van de presentatie vertellen. Uit traditie zwijgt hij tot het moment daar is waarop hij mag spreken. Geïnteresseerden moeten het dus doen met een prikkelende stilte.
Locatie: Forumzaal M-gebouw, campus Woudestein. Tijd: 16.00-17.00 uur. Toegang gratis, inschrijven: www.frg.eur.nl/orp.

SERVICE

BIBLIOTHEEK

18 december: balies sluiten om 15.45 uur
Donderdag 18 december zal vanaf 16.00 u. een jaarlijkse personeelsbijeenkomst plaatsvinden. De Informatie- en Uitleenbalies van de Universiteitsbibliotheek en het Rotterdamsch Leeskabinet sluiten om 15.45 u. Boeken die zijn aangevraagd voor 15.30 u. kunnen tot 15.45 u. worden afgehaald. De studiezalen blijven open tot 22.30 u.

Kerstdagen en jaarwisseling
Van woensdag 24 december 15.30 u. tot maandag 5 januari zijn de Universiteitsbibliotheek en het Rotterdamsch Leeskabinet gesloten. Ook de studiezalen zijn om 15.30 u. gesloten. Boeken kunt u op 24 december afhalen tot 15.15 u. mits u die uiterlijk om 15.00 u. hebt aangevraagd. De elektronische informatievoorziening is ononderbroken beschikbaar. Dit betreft zowel de toegang tot de databanken als de mogelijkheid tot het aanvragen van boeken; deze kunnen op maandag 5 januari (09.00-18.00 u.) t/m vrijdag 9 januari worden afgehaald.

Nieuwe openingstijden in 2009
Per 5 januari veranderen de openingstijden van de uitleen- en informatiebalie. Om bezoekers zo goed mogelijk van dienst te kunnen zijn, wordt de UB op een aantal dagen langer opengesteld. De nieuwe openingstijden zijn:
Uitleen- en informatiebalie
Maandag t/m donderdag: 09.00 – 18.00 u.
Vrijdag: 09.00 – 16.45 u.
Studiezalen:
De openingstijden van de studiezalen blijven onveranderd:
Maandag t/m vrijdag: 08.00-22.30 u.
Zaterdag: 09.00–17.00 u.

STUDENTENZAKEN

Erasmus Studenten Service Centrum
Het centrale servicepunt voor studenten. Zie de website voor een overzicht van de diensten. Locatie: C-hal (CB-07), campus Woudestein Telefoon: (010) 408 2323
Openingstijden: werkdagen van 9.30 - 17.00 u.
Website: www.eur.nl/essc

Spelen op het Carillon van de EUR?
Kennismakingscursus Beiaard op Woudestein
De beiaard van de Erasmus Universiteit Rotterdam bevindt zich op Woudestein. Het instrument wordt dagelijks van 12.30 – 13.00 u. door de beiaardier en zijn leerlingen bespeeld. Heb je de beiaardier wel eens horen spelen en zou je zelf een keer op het carillon willen musiceren? Grijp dan nu je kans! Naast de reguliere lessen wordt er vanaf medio januari een kennismakingscursus beiaard georganiseerd. De groepslessen worden gegeven aan het oefenklavier aan de voet van de toren. Aan het eind van de lessenserie (5 lessen) is er voor belangstellenden de mogelijkheid de geleerde vaardigheden op het carillon tijdens een recital ten gehore te brengen. De les is ook voor mensen zonder instrumentale ervaring prima te volgen. Het kunnen lezen van noten in de g – sleutel is noodzakelijk. Deelname aan de cursus is gratis. De lessen vinden plaats op woensdagochtend van 11.00–12.00 u. Meer informatie en aanmelden bij EUR beiaardier Mathieu Polak, tel. (06) 24981763, mathieudpolak@hotmail.com

Huisartsenpraktijk Campus Woudestein
Gebouw G1-3
tel: 010-2540501
E-mail: info@erasmusmedischedienst.nl
www.erasmusmedischedienst.nl
Geopend elke dag van 08.00 tot 17.00 uur.
U kunt zich online inschrijven voor de praktijk op de website. Praktijk is open voor nieuwe patiënten.
Wist u dat u verplicht bent een huisarts te hebben in de gemeente waar u staat ingeschreven?
Consult op afspraak.
Eerste afspraken vanaf 5 januari 2009.

PERSONALIA

Wiep van Bunge, hoogleraar Geschiedenis van de wijsbegeerte en decaan van de Faculteit der Wijsbegeerte is benoemd tot bijzonder hoogleraar 'De Nederlanden in de wereld' aan de Vrije Universiteit Brussel. Deze leerstoel is gevestigd door het Algemeen Nederlands Verbond (ANV). Het ANV wil het inzicht in, de beleving van en het draagvlak voor de Nederlandse taal en cultuur in ruimste zin bevorderen. Prioritaire aandacht heeft de culturele integratie van Nederland en Vlaanderen.

Dr. Kim Putters is per 1 december benoemd tot bijzonder hoogleraar 'management van instellingen in de gezondheidszorg' bij het instituut Beleid & Management Gezondheidszorg (iBMG). Kim Putters volgt Pauline Meurs op die deze leerstoel 12 jaar heeft bekleed. Naast zijn werk bij iBMG is Putters lid van de Eerste kamer en zit hij onder andere in de gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam.

Prof.dr. M.J.W. van Twist is per 1 januari 2009 benoemd tot (deeltijd-)hoogleraar Bestuurskunde, in het bijzonder bestuurs- en beleidsadvisering in publiek-private context, in de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de EUR. Van Twist (1966) studeerde af in bestuurskunde en in bedrijfskunde op de EUR, en promoveerde er in 1995. Tot op heden is hij directeur Business Development bij Berenschot. Hij was verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen als bijzonder hoogleraar publiek-private samenwerking en is decaan en bestuurder van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur.

WETENSCHAPS AGENDA

7 JANUARI
09.45 uur
Erasmus MC, faculteitsgebouw, collegezaal 7 (H)
Promotie A. Hollestelle
A genetic Basis for Luminal and Basal-Type Breast Cancer

11.45 uur
Erasmus MC, faculteitsgebouw, collegezaal 7 (H)
Promotie M. de Mos
Tendon Cell Behavior and Matrix Remodelling in Degenerative Tendinopathy**13.45 uur**
Erasmus MC, faculteitsgebouw, collegezaal 7 (H)
Promotie C.K.L. Schraa-Tam
Functional MRI studies into the Neuroanatomical Basis of Eye Movements

15.45 uur
Erasmus MC, faculteitsgebouw, collegezaal 7 (H)
Promotie R. Heide
Clinical Aspects of Pediatric and Adult Onset Mastocytosis in the Skin

9 JANUARI
16.00 uur
Aula, gebouw A (W)
Oratie dr. I.H.A. Franken, benoemd tot hoogleraar aan de Faculteit der Sociale Wetenschappen
"De symptomen voorbij: over neurocognitieve aspecten van psychopathologie"

14 JANUARI
09.45 uur
Erasmus MC, faculteitsgebouw, collegezaal 7 (H)
Promotie J.M. Hartman
Ultrasonography of the LIMA Graft

11.45 uur
Erasmus MC, faculteitsgebouw, collegezaal 7 (H)
Promotie J.C. Boxmeer
The Homocysteine Pathway in Human Subfertility

13.45 uur
Erasmus MC, faculteitsgebouw, collegezaal 7 (H)
Promotie I.E. Dijke
Immune Regulation after Heart Transplantation

15.45 uur
Erasmus MC, faculteitsgebouw, collegezaal 7 (H)
Promotie W.M. van der Deure
Inter-individual Differences in Thyroid Hormone Bioactivity

15 JANUARI
11.00 uur
Senaatszaal, gebouw A (W)
Promotie B. Leeuwenburgh
Darwin in domineesland

13.30 uur
Senaatszaal, gebouw A (W)
Promotie M. de Graaf
Metapneumovirus - determinants of host range and replication

16.00 uur
Senaatszaal, gebouw A (W)
Promotie G.W. Gijsbers
Agricultural Innovation in Asia: Drivers Paradigms and Performance

16 JANUARI
16.00 uur
Senaatszaal, gebouw A (W)
Oratie dr. I. Dittmann
benoemd tot hoogleraar Corporate governance and managerial accounting
"The Structure and Level of Executive Pay".

H= campus Hoboken, Faculteit Erasmus MC
Dr. Molewaterplein 50, 3015 GE Rotterdam
W = campus Woudestein, Burgemeester Oudlaan 50 3062 PA Rotterdam

EM. SERVICE

EM Service is de informatierubriek van Erasmus Magazine. Behalve de agenda en studiemededelingen bevatten de servicepagina's mededelingen en informatie vanuit een scala aan organisatieonderdelen van faculteiten tot sportverenigingen; van studentenpsychologen tot campuscafé. Alle berichten voor deze rubriek, dus ook de studiemededelingen, kunnen per e-mail gestuurd worden naar service@em.eur.nl
De deadline is dinsdag voor 12.00 uur 9 dagen voor verschijning.

EM. VOLGENDE

De volgende EM komt uit op donderdag 15 januari a.s. Inleverdatum voor serviceberichten uiterlijk op dinsdag 6 januari. De daaropvolgende nummers komen uit op 29 januari, 12 en 26 februari, 12 maart, e.v.

FOTOSOAP DOOR YPE DRIESSEN

3HOOG

STUDENTENHUIS 3HOOG WORDT BEWOOND DOOR VIER STUDENTEN: WILLEM, DE BRALLERIGE MAN DES HUIZES, STEFANIE, EEN NAÏEF BLONDJE, MARJANE, EEN IRAANSE EXCHANGE STUDENT EN BEN, DE HUISJONGSTE.

BEN@EM.EUR.NL

STEFANIE@EM.EUR.NL

WILLEM@EM.EUR.NL

MARJANE@EM.EUR.NL

EM. INTERNATIONAL

no. 09 December 2008

PAGE 42 COLUMN GAIL WHITEMAN PAGE 42 DUTCH ECONOMY SET TO SHRINK PAGE 43 THINGS TO DO PAGE 43 SERVICE

Giovanna

I don't cry because it's over, but I definitely smile because it happened!

It sounds like it was 'just' four months that I lived here in Madrid, but I can assure you they were some of the best months of my life. I arrived in August when most fellow students were still enjoying their vacations, or preparing for their introduction weeks. I was looking forward to my new adventure, but at the same time I was a little scared as well. I started my internship on 18 August, and my very first thought was: How on earth am I supposed to manage this job? I went to work in the retail banking department of Barclays Bank, which would involve direct contact with clients and therefore required people skills. So far so good, however my Spanish was as rusty as an old bike. Somehow it did not matter though. I took it as a challenge and great opportunity to test my limits learning a new language and many different skills! If one day you get the opportunity to work for a bank, simply smile and do it. But be prepared for possible difficulties, especially now with the credit crisis. Realize that you will work long hours, but also learn more than you thought you would.

I obviously had to find a place to live, and as you can imagine this can be quite a challenge in a huge city like Madrid. The rents are often exorbitant, and since I was just an intern I had to look for cheap alternatives. Surprisingly, this appeared to be not as big a problem as I thought it would be. I found a room in the centre of the city, in this huge apartment with ten other housemates. Most people, when I tell them, react like "Gee, that must be so chaotic!" or: "How can you possibly manage that?" You would be surprised to see how much fun it really is! We are pretty disciplined, and share a fairly straight-forward objective: Enjoy life as much as possible! And this is what happened! There is always someone to talk to, no matter what mood you're in. Also, there is always someone to teach you something new, and we share a pretty big space while respecting each other a lot. We have the rule of speaking Spanish to one another, which I think has helped everyone here. It certainly made a huge difference to me. Plus, the cultural diversity means that we unconsciously learn about other cultures and traditions. In sum, it has been perfect to live here!

Another great thing about living in Madrid is the easiness of traveling to other places in Spain. Madrid is so central; it takes the same amount of time to go to the cities in the north, south, east, or west. It is also affordable, which means that you can get to see quite a lot of Spain with little money. Also, the country has plenty to offer to party-lovers, history fanatics, architecture followers, or even city-admirers. As you can see, diversity has become a key word during my stay in beautiful Spain and it is difficult for me to say that all this will be ending soon. I believe we are all really pleased with what we have learned, and we all wish it could go on forever. At the same time, I am also looking forward to sharing all these great experiences, and make sure to keep this flame of energy that Spain has put inside me, going for as long as possible: Thank you for *La Vida Loca*, and hopefully see you very soon *Madrileños*!

Giovanna Sanches is IBA student, currently living in Spain

DUTCH INNOVATION PLATFORM

On 3 December, 45 IBA students had the opportunity to participate in the Rotterdam Climate Initiative (RCI) at the 8th annual Dutch Innovation Platform. It was organized by RSM's Business-Society Management department, and allowed students, like myself, to explore various sustainable-orientated businesses and projects, network with representatives of those, as well as participate in a small brainstorming competition.

The atmosphere was lively and engaging: food and drinks floated around on trays, conversations mixed into each other and expanded. In addition, there were presentations, videos, brochures and posters. It was nothing like the formal and structured event one may have thought to be attending. Surprisingly there was not only a wealth of information; there was much entertainment as well, like friendly boxing, cycling and rowing, and a sustainable dance floor.

After a few hours, our Business-Society Management group met to participate in our brainstorming session with Tests4Life. This is a profit-orientated business which provides training and micro finance to women in Zambia to offer HIV tests for the population. These women are encouraged to start their own financially sustainable health care business and are encouraged to share their knowledge and help the industry grow. Our goal was to help develop a marketing campaign and identify key groups whose support is vital.

Shortly after we concluded the brainstorm, everybody moved to the sustainable dance floor where each brainstorm team pitched their findings to a jury. The issues and solutions included potential products and services, as well as marketing ideas and business directions. The crowd's favorite was a slogan for environmentally friendly hand-made bags, created by local women in Indonesia: It's in Your Hands; a pun to represent the bag being 'in your hands' as well as supporting the women's businesses. First place was awarded to another group however, whose solution was to create a website for entrepreneurs to upload and review business plans.

Overall, most of us quite enjoyed the day. Unfortunately many of the presentations were in Dutch and at times there were not enough representatives at a stand to talk to. But besides this, it was a nice opportunity to explore where Holland stands in terms of sustainability and innovation. Future BSM students: do participate. **KL**

INTERNATIONALS HAVE EASIER ACCESS TO CAMPUS G.P.

The EUR's internationals will have easier access to medical care from the new on-campus G.P. than Dutch students. Unlike the Dutch, the internationals do not need to be registered as citizens of the city of Rotterdam, nor do they need to have a Dutch medical insurance. Any foreign medical insurance suffices. What is more, partners and children can receive medical care at the practice too. The only condition is that patients first register. This can be done at the practice and from 15 December this can be done online through www.erasmusmedicalservices.nl. The campus clinic will open its doors on 5 January. **KL**

THE STUDENT'S PURSUIT OF HAPPINESS

It is cold outside, already dark at five in the afternoon and rain soaks your clothes on the way to university. Once you arrive there, the only thing you talk about is the economic crisis and its consequences: Rising unemployment rates, no mortgages from reluctant banks and pessimism seen even in Germany's Chancellor Angela Merkel's eyes. These days it seems difficult to keep your head up.

Text and photography Alexander Broekman and Christian Matthis

EM is curious about the atmosphere on the EUR campus. How do people take this sudden global change affecting us all? What keeps the students heads up in these dark days? At a first glance, life seems normal on the campus. But when reading a flyer of an event like the Banking Cycle, you wonder why it still mentions the bankrupt bank Lehman Brothers. And overhearing the conversations in the Mensa, the dominating topic is definitely the economic crisis. Despite all this though it seems students are living their lives the way they did before, which perhaps allows for some cautious optimism.

Tim is currently writing his master thesis in cooperation with the company he is working for. There he sees the effects of the Economic Crisis every day: "Costs are cut, wherever possible". The results are fewer job offers and many part-time workers not getting their contracts renewed. Until now Tim was pretty sure that he could stay with this company after graduation, but since the crisis he dares to doubt this even though he has been with the company the last three years. To get a job is pretty important to Tim. He wants to catch up with most of his friends, who already have found jobs.
Nevertheless Tim looks optimistic and motivated. The deadlines the company sets for his thesis make him to work efficiently. It is important to him to reach little milestones on the road to a larger goal. They make it easier because the final big objective does not overwhelm him this way. He gets feedback from his supervisor regularly on his thesis, which can each be seen as a kind of milestone. "Positive or negative feedback, it always brings you a step further" Although the daily workload is high and nothing can be left aside, he is still maintaining a healthy balance in life, having enough time for his girlfriend, playing the guitar and keeping himself fit through sports. "These spare-time activities play an important role in being happy and satisfied".

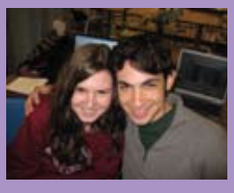

A totally new picture is drawn by exchange students **Jonathan and Mariana**. Both are from the USA. For Jonathan life is at one of its peaks. He is totally enjoying The Netherlands, even the bad weather. Being from Miami he is used to continuous sunshine and finds it a great change. It is rather difficult for him to interpret the economic crisis, while being on exchange and traveling a lot in Europe. Therefore, he is not too concerned with the current job market situation either. However, he knows it will smack him in the face upon returning home to the US. At the same time Jonathan sees the current crisis as one of the greatest chances for himself. "All the people getting fired at the moment will have to be replaced once the economy starts growing again and by then I will be finished with my studies", Jonathan says smiling.
A similarly optimistic view comes from Mariana. The economic crisis made her look at things from totally new perspectives. When she started her studies, she considered a job being the next step. Now that the job market has crashed, she opened her eyes to new opportunities and found great interest in maybe doing a PhD after her Master's degree. "It might have never occurred to me in such a way, if the crisis wouldn't have driven me to think of new perspectives."
To Jonathan it is important to stay positive about life above all and stay relaxed. At the same time, he does want to take more risks in the future and experience life in that way too. "I like to put a list on my wall of my personal goals to remind myself when I am feeling down or when I am not motivated." In addition he likes to put up pictures of good old times, doing crazy things or of persons that are important to him. "Just randomly glancing at the pictures on the wall in your room really helps on these rainy days." Mariana prefers to meet up with friends or family on those days. "When I feel down I call them, go for a drink, talk about everything and let them help me pick up myself again. I am really happy for that." On her wall there is a large to-do list instead. That keeps her going, whenever she feels de-motivated or pessimistic.

At first sight you would not say that **Sarah,** an Italian CESM master student, was in any way in a good mood and ready for an interview. But then again, who could know she was in the middle of an endless slideshow running from 9 am till 4.30 pm, having her only break? As soon as the conversation started though, her face lit up completely. Also her friends, staring ahead similarly blankly, started giggling together. "I think the media are blowing this whole credit crisis way out of proportion" says a friend of Sarah's, at which they all nod in harmony. Sarah says that she is not worried at all. The fact that she is studying makes her feel good and ready for challenges; she has the expertise to do well and she feels empowered. "I believe that it will be up to you whether you will be left 'jobless' or not. If you take initiative and work hard it will be really hard to become unemployed." In the future, after a few more years of travelling, Sarah would like to go back to Italy. She knows that the economic conditions are not great, but why care about a few euros more if in Italy you can live a good life without being a millionaire? Finally when asked what will happen to their friendship after they finished their master the three girls fall silent for a second and immediately after all burst into laughter. "I have so many friends around Europe, and I still visit them every time! So no, I am really not worried about this at all." Sarah concludes by saying: "I have a degree, I'm doing my Master's, and I'm young! If I will not enjoy life now and be happy now, when will I ever be?"

Jian Hui He studies Business Economics and is from China. She has lived in Holland for more than four years and speaks Dutch impressively well. But being in a completely different country is not always easy. The weather and the culture take some time to get used to. However, there are certain parts of the Dutch culture that really fascinate her. Other things, like the Western calendar, she was already familiar with. It is increasingly present in China now and also Western holidays are celebrated more fanatically. "Only old people still keep track of the Chinese calendar, young Chinese people like the European habits, and are less traditional." Well, the government puts up some lights during Christmas, but nobody gets a day off from work and it is not an official holiday. "I love Christmas here", she says. The way the city is decorated and the true Christmas tradition gives Jian Hui a pleasant warm feeling inside that she had not felt before. According to the Chinese student it does not matter if things go bad, everything just fades away behind the Christmas feeling. Soon Jian Hui will be done with her Bachelor and she is not afraid of the economic conditions. "I have studied hard and done a lot of orientation to bring me where I want to be. I feel ready for any challenge." She is not afraid of losing her friends either. "Facebook, MSN and Icq have kept me in touch with all my friends from China so far, so why would that not work now?"

It seems that no matter how wet and cold the weather is, whatever the unemployment rates may be, or how badly the crisis might affect your savings, there are still plenty of reasons to believe that there is a great future for every single student. There are plenty of opportunities. Of course it will be up to them to recognize and grab those opportunities. And of course there will be obstacles in the way and one may be let down from time to time, but as Abraham Lincoln put it, it is "a pursuit of happiness". Good things don't simply come falling from the sky. It is something that can be achieved in many ways; some write it down on a wall, some tattoo it on their arms, some dream of a bright future keeping in mind the realistic steps of how to get there. Many students have all the skills and power to become whatever they want and some of them may not even realise it. Therefore, in these dark and gloomy days: Go for your own pursuit of happiness. EM.

Mail to
international@em.eur.nl

Gail Whiteman

A year ends, a new year begins

2008 has gone by quickly. As I look back, it's been a great year for many reasons despite the financial crash. While it's impossible to reflect on 2008 and not think of the bonfire of the bankers, I don't think this gloomy event is the penultimate moment of the year. But as Shakespeare said, "Darkness has its uses." Certainly, the financial collapse helped us recognize that our lifestyle cannot be taken endlessly for granted. It also taught us (once again) that greed is not good.

There were also lots of good things that happened, and I offer only a few. Globally, the world rejoiced at the US election and Obama's message of hope; Beijing hosted an amazing Olympics. Scientifically, there were many breakthroughs including the launch of the Large Hadron Collider, and yesterday, astronomers found the largest-ever black hole in the milky way. On the personal front, I spent the summer doing nothing, and I still have much ado about that. At the university level, the EUR switched to green energy, and continued to teach, research and be merry.

So what's up for 2009? This is a big year in many ways. 2009 marks the 200th birthday of Charles Darwin (12 February, 1809). Look forward to Darwin Day celebrations that express "gratitude for the enormous benefits that scientific knowledge, acquired through human curiosity and ingenuity, has contributed to the advancement of humanity." This is something to keep in mind later in December because 2009 is also the year of the Copenhagen Climate Summit, where the world will meet to decide what we will do post-Kyoto. Maybe we can apply our human curiosity and ingenuity to advance a low carbon world. It's a wish worth making.

Yes, the New Year is often a time for resolutions. I don't use resolutions to try to improve myself – although my family and colleagues may wish I did. I use resolutions to try to refocus my efforts on doing more things that I think are fun, or interesting or soul-inviting. I try to think back and remember what I liked to do spontaneously as a kid, and then try to do more of it. I asked some colleagues at RSM if they had any resolutions.

While some clearly did not do this, or preferred to keep it quiet, I did get a few responses ranging from losing more weight, or getting more fit, to the realization that they were already perfect . One of my colleagues told me that she and her family write a list each year about what they want to achieve and then seal these in envelopes, opening them the following new year's eve. My personal favorite was this one: "I do them [resolutions] throughout the year so I'm very hard on myself! For example, today I managed to be nicer than I usually am, basically because someone was nice to me first. What happened was that a little boy warned me that it was very slippery out on the road and I was on my bicycle. I met him on a bridge and I would have probably fallen flat on my face if he didn't tell me to be careful...When I arrived close to the university, there's also a very slippery part and someone had already fallen and had a nose bleed. Someone else had already stopped and was helping him. And that is when I did something I don't usually do. I also stopped and inquired if everything was ok. Normally, I try to avoid any kind of social interaction if it's not forced upon me. Resolutions are good in the sense that you try to do something rather than avoiding."

I liked this story because it seemed to sum up one of Aesop's classic tales: One good turn deserves another. Wise words for a new year.

Dr. Gail Whiteman, Associate Professor at RSM Erasmus University

MP IS 'DUTCH UNCLE' ON ENGLISH LANGUAGE

Higher education in Holland is becoming anglicized, warns Member of Parliament Martin Bosma of the populist, right-wing Party for Freedom (PVV). "There is a real danger that Dutch becomes some sort of country dialect", he argues, "no longer good enough for academic education."

In response, Education Minister Plasterk said in Parliament on 8 December that Bosma broached "an interesting topic". "I agree that it looks as if we like to show off, like we're really internationally oriented. One could ask whether all this English is necessary. At the same time, many people like to practise their language skills." Bosma claims that the language used in higher education is of symbolic value: "One example is how the University of Leuven in Belgium became more Flemish in the 1960s, which was an important cultural development in Flanders. A second example is the battle for Hebrew at Haifa Technion in the 1920s. Hebrew was only considered a serious language once people could follow academic education in that language." Bosma also turned against broken English by Dutch speakers, referred to in Dutch as 'coal-English'. Another MP jokingly remarked that this was Bosma's first contribution to the environment since he became Member of Parliament. Neither Education Minister Plasterk nor Bosma think of the matter this lightly though. Bosma said: "English does not have to be banned from the academic world. However, I do think we should start thinking about where we draw a line. Otherwise all of our higher education will turn into English-language education. This would be a serious form of erosion of Dutch culture.

Plasterk could understand Bosma's concern. However, he also gave a shocking example of a French researcher who could not speak foreign languages: "Luc Montagnier was the first to isolate HIV but nearly missed out on being awarded the Nobel Price because he could not explain his discovery in English at an international academic conference." **HOP**

DUTCH ECONOMY SET TO SHRINK

The Dutch economy is predicted to shrink by 0.75 percent in 2009, the Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB) has calculated. Interestingly, to do nothing will be the best way to weather the recession, the CPB states. The country is in good shape; "Dutch monetary policies have been sound", according to CPB's Coen Teulings.

These sound economic policies have resulted in today's low unemployment levels. Only at the end of next year will those have risen to a point at which the labour market will no longer be tight. In 2010 the Dutch economy will start growing again, but not enough to prevent unemployment from rising to 6.5 percent. According to the CPB, the dramatic economic downturn is unique in recent history. Yet the government should stick to its budget. Both budget cuts and extra expenditures are currently unwise. This year's budget surplus of 1.3 percent of GNP will turn into a deficit of 1.2 percent in 2009 and 2.4 percent in 2010. This is due to lower tax incomes and the higher unemployment rates in these years. The low prices of oil and other raw materials will keep Dutch inflation low. Consequently consumers maintain their spending power. Yet they are more likely to save in 2009, than to spend. The global recession hurts Dutch exports. As well as the Dutch economy, other major Western economies, like the Eurozone, will shrink in 2009. Many of these are important export markets for Dutch industries. The US and Japanese economies will shrink too and China's economic growth is slowing, but remains high compared with rich nations. A global recovery, albeit a small one, is predicted for 2010. Much depends on the financial markets and on how long it will take for these to recover. The crisis in the financial markets could last longer than a normal cyclical downturn and its consequences may be even harder felt in the real economy. **KL**

THINGS TO DO IN ROTTERDAM

BY CHRISTIAN MATHIS

Ice skating

The Netherlands is famous for its world champions in speed skating. No wonder, as it was common in winter for the Dutch to skate on the frozen channels and little lakes all over Holland. Sadly these channels and lakes don't freeze up that often any more due to global warming. Yet, you cannot beat the Dutch at their own game. They carry on their national sport on public skating rinks, and not too small ones at that. The skating rink on Rotterdam's Stadhuisplein is more than 600 square meters and the one at Schiehaven is even larger at 800 square meters. The one at Stadhuisplein is free if you have a 'Rotterdampas'. Then you only have to rent your skates or ask one of your Dutch friends to lend you his or hers. Details about entrance fees and opening hours are available on www.stadhuispleinonice.nl or www.vicksbluewinterplein.nl.

New Year's Dive

Maybe one of the craziest habits of the Dutch is their Nieuwjaarsduik, their New Years Dive. Each year on 1 January, at around lunchtime, people rip off their clothes and run into the freezing North Sea at Scheveningen. This tradition guaranties a fresh start of the new year! There are actually more of these dives throughout the country, but the biggest 'nieuwjaarsduiks' is the one at Scheveningen. Grab some friends and make your way there to join this crazy tradition and become real Dutch. The website of the Scheveningen dive event is: www.unoxnieuwjaarsduik.nl

Christmas Market

If you want to see how Europeans spend their winter evenings, you should check out the Lijnbaan. Like in most European cities, a Christmas Market is put up there during the month of December. The market includes attractions for kids, hot drinks, warm snacks and lots of different shops and stands. Wandering through these Christmas Markets gives everyone a warm and cozy Christmas feeling. Take some friends with you and enjoy a relaxed evening strolling through the Rotterdam Christmas Market.

New Year

Everybody has seen the famous pictures of New Year celebrations in cities like New York, Sydney or Moscow. The Dutch national New Years Night is celebrated here in Rotterdam. Last year, the event took place for the first time and exceeded all expectations. With the beautiful scenery of the Maas as its backdrop, the largest fireworks display of The Netherlands was accompanied by performances of famous DJs and live bands. This year there will be a similar show, including live reporters in Moscow, Athens and London, shown on a big screen to bring together the New-Year spirit from all over the globe. If you stay in Rotterdam over New Year's, this is the place to be. Get a ticket, before they run out, on: www.nieuwjaarsnacht.nl

SERVICE

Erasmus Student Service Centre:the central service point for students. See the website for an overview of the services. Location: C-hall (CB-07), at the Woudestein campus. Telephone: (010) 408 2323. Opening hours: working days from 9.30 - 17.00 hours. Website: www.eur.nl/esscinternational

LIBRARY

December 18th: desks close at 3.45 pm
Thursday December 18th, an annual staff gathering will be held starting 4.00 pm.
The Information and Circulation desks of the Library and the Rotterdamsch Leeskabinet will close at 3.45 pm. Books you want to borrow can be requested for loan until 3.30 pm and can be collected until 3.45 pm. The reading rooms remain open until 10.30 pm.

Christmas and New Year
The University Library and the Rotterdamsch Leeskabinet will be closed on Wednesday December 24th 2008 at 3.30 pm. The reading rooms will be closed at 3.30 pm as well. We will be open again on Monday January 5th 2009 at 8.00 am. Books that have been requested before 3.00 pm can be collected that Wednesday until 15.15 pm. Our electronic services could still be accessed; this applies to remote database access and the possibility to request books. Books that are requested can be collected on Monday January 5th (9.00 am-6.00 pm) till Friday, January 9th.

New opening hours in 2009
The University Library will have new opening hours for the information and circulation desks from the 5th of January 2009. The desks will be open longer on some days to improve service to borrowers. The new opening hours are:
Information Desk and Circulation Desk
Monday – Thursday: 09.00 am - 06.00 pm.
Friday: 09.00 am - 04.45 pm
The opening hours of the reading rooms remain unchanged.
Reading Rooms
Monday – Friday: 08.00 am - 10.30 pm.
Saturday 09.00 am - 05.00 pm

Tessa

Flikkerende lichten

December: Sinterklaas is net terug naar Spanje en ik zie de overburen alweer hun walgelijke, jaarlijks terugkerende traditie uitvoeren. Met moeite probeert de overbuurman die vreselijke, niet lijkende, fluorescerende uit een streng van verschillende lampjes bestaande Kerstman met bijpassende rendieren op het dak te zetten. De buurvrouw geeft commentaar wat de buurman - wat vanaf deze afstand te zien is - niet als positief opvat. Ik roep er even wat huisgenoten bij, want dit is een leuk schouwspel. Na een halve dag op het dak gezeten te hebben is de buurvrouw, aan haar enthousiast klappende bewegingen te zien, tevreden met het resultaat en kan de buurman aan de rest van de tuin beginnen. Want natuurlijk moeten alle bomen, struiken en hekjes worden voorzien van gekleurde lampjes die flikkeren op – zo merk ik na uren kijken – het ritme van 'Jingle Bells'.
Als twee dagen later de tuin – en daarmee de rest van de buurt - zo verlicht is dat de sterren niet meer te zien zijn, sleept de buurman de kerstboom naar binnen. Ik zie de buurvrouw blauwe, glitterende guirlandes langs de kozijnen ophangen, zodat je de versierde tuin niet eens meer kan zien van binnenuit. Een normaal mens zou van al die drukke lichtjes direct een epileptische aanval krijgen.
Maar het maakt tegenwoordig niet eens meer uit of je nou in Nederland of Amerika woont, Iedereen is helemaal meegesleurd door de kersthype. Sinterklaas verdwijnt langzaam. Waar vroeger iedereen uren werkte aan een goede surprise, wordt nu deze 'kostbare tijd' verspild aan slenteren door de stad en worden - kredietcrisis of niet – miljoenen uitgegeven aan mooie cadeaus en dure verlichting. Ik schat dat de versiering van de overburen ook een behoorlijke duit gekost heeft en dan tel ik de stroomkosten nog niet eens mee.
Terwijl de stad zijn drukste periode kent, stromen de studentenhuizen leeg. Eindelijk heb ik door waarom kerst voor mij zo ontzettend ontspannen is: de periode ervoor is zo druk en heftig, omdat iedereen zichzelf en elkaar loopt op te fokken. Er moeten grote cadeaus gekocht worden en de stad is zo'n chaos dat iedereen in een crisis belandt. Maar met kerst vier ik dan eigenlijk gewoon dat de stad weer een jaar rustig is, tot de volgende decembermaand.

Tessa van Doeveren is geneeskundestudent

Merel van der Wouden, derdejaars rechten
Leeftijd: 21 jaar
Geboorteplaats: Rotterdam
Woonplaats: Rotterdam

tekst en fotografie Ronald van den Heerik

Waarom woon je nog thuis? "Het is gezellig en ik heb geen geld om uit huis te gaan. Na mijn studie wil ik wel op mezelf gaan wonen. Voorlopig kan ik het heel goed vinden met mijn moeder, we wonen hier met ons tweeën en twee katten. Mijn ouders zijn gescheiden. Ook heb ik nu het geld voor reizen, iets wat ik graag en veel doe. Afgelopen zomer ben ik met een vriendin drie weken backpackend door Thailand getrokken. Dat vond ik zo geweldig, dat ik even overwoog mijn studie eraan te geven."

Toch maar afmaken? "Ja, en er bovendien een reis van maken. Ik heb me namelijk ingeschreven voor een semester aan de National University of Singapore. Op het halen van een taaltoets Engels na, is het rond. Hoewel ik er op de campus kom te wonen, vind ik het wel een spannend avontuur."

Werk je? "Afwisselend werk ik twee en drie dagen in de week op twee verschillende advocatenkantoren, waarvan er één van mijn vader is. Om de week werk ik een zaterdag met verstandelijk gehandicapte kinderen bij de Maatjesgroep in Delft. Dat werk bestaat voornamelijk uit leuke dingen doen met de kinderen. Al dat werken kan alleen omdat mijn moeder kookt, wast en strijkt."

En je vader? "Met hem heb ik een goede relatie, maar ik kom er niet thuis. Ik heb altijd gezegd dat ik bij een scheiding, niet met mijn hele hebben en houwen in de weekeinden bij 'de ander' ga wonen. Hij helpt me wel met mijn studie en is zeer geïnteresseerd. Hij leest ook veel van de boeken die ik moet bestuderen en geeft commentaar."

Je vrije tijd? "Ik ga veel stappen en met vriendinnen uit in Rotterdam, en een enkele keer in Amsterdam. Dan blijkt ook het enige nadeel van mijn woonsituatie, namelijk dat ik helemaal aan de rand van Rotterdam woon; je kan Zevenhuizen zien liggen. Als na een avondje stappen vriendinnen op de fiets naar hun kamer bij de Binnenweg gaan, moet ik nog een wereldreis maken. Maar het is de volgende dag wel heel rustig."

Wil jij ook met je kamer in Erasmus Magazine? Mail dan naar redactie@em.eur.nl